

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007
թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն
որոշմանը հաստատված հավելված 5

2015թ. 1-ին եռամսյակի ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
«ՀԱՅԵԿՈՆՈՍՐԱՎԱԿ» ԲԲԸ
Ք.ԵՐԵՎԱՆ, ԱՄԻՐՅԱՆ ՓՈՂ. 23 /1

Ծանոթագրություն 1. «Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

Իրավական դաշտ.

«ՀԱՅԵԿՈՆՈՄՔԱՆԿ» ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1991 թվականին ԽՍՀՄ Բնակչության կողմանից հայկական Հանրապետական բանկի (1991-1993թ.. «Հայպետառանկ» ՓԲԸ) հիման վրա և 1995թ. վերակազմավորվել է որպես բաց բաժնետիրական ընկերության՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 1 արտոնագրային համարով:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և բվով 19 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 20 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 1 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք.Երևան, Ամիրյան 23/1:

Բանկի հիմնական գործունեությունը.

Հանդիսանալով ունիվերսալ ֆինանսավարկային կառույց՝ «ՀԱՅԵԿՈՆՈՄՔԱՆԿ» ԲԲԸ իր հաճախորդներին առաջարկում է բանկային ծառայությունների ընդգրկում փաթեթ: Բանկի ակտիվային գործառնությունների գերակշռող մասը բաժին է ընկերում վարկային գործունեությանը: Բանկը վարկավորում է երկրի տնտեսության համարյա բոլոր ճյուղերը՝ պայմանավորված ներկայացվող ծրագրի ռիսկայնությամբ եւ հեռանկարով: Բանկն ակտիվ գործունեություն է ծավալել միջազգային վարկավորման ծրագրերով վարկավորման ուղղությամբ: Բանկը տրամադրում է ինչպես առևտրային, այնպես էլ սպառողական, հիփոքային վարկեր:

Գործարար միջավայրը

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով և միջազգային տնտեսական ճգնաժամի ազդեցությամբ:

Միջազգային տնտեսական ճգնաժամը հանգեցրեց ՀՀ համախառն ներքին արդյունքի, ինչպես նաև արտերկրից դրամային փոխանցումների կրծատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ:

Կորպորատիվ կառավարում

Բանկի կառավարման մարմիններն են՝ Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը՝ որպես բանկի կառավարման բարձրագույն մարմին, Բանկի Խորհուրդը, Բանկի Վարչությունը և Գործադիր տնօրենը:

Բանկի խորհրդի կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Խորհրդի նախագահ

Ս. Սուրիասյան

Բանկի Խորհրդի անդամներ

Ա. Մելիքյան

Լ. Պետրոսյան

Ի. Մանագաձեն

Ռ. Հայրապետյան

Բանկի տնօրինության կառուցվածքը և կազմը

Գործադիր տնօրեն՝ Ա. Նալջյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ռ. Բադալյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Օ. Զիջյան

Գլխավոր հաշվապահ՝ Դ. Ազատյան

Տարածքային կառավարման վարչության պետ՝ Ա. Առաքելյան

Ռազմավարության և ոիսկերի կառավարման վարչության պետ՝ Հ. Ավետիսյան

Իրավաբանական վարչության պետ՝ Վ. Զհանգիրյան

Վարկավորման վարչության պետ՝ Ա. Առաքելյան

Բանկի սեփականության կառուցվածքը և բաժնետերերի/մասնակիցների քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 31.03.2015թ. դրությամբ կազմում է 2,333,338 հազ. ՀՀ դրամ: Այն ներառում է 933,335 սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 2500 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Բանկն ունի 1425 բաժնետեր:

Նշանակալից մասնակիցներ

Սուրիասյան Սարիբեկ Ալբերտի 22.6 %

Սուրիասյան Խաչատոր Ալբերտի 19.5 %

Սուրիասյան Ռոբերտ Ալբերտի 15.3 %

Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ 20.0 %

Բանկի ղեկավարների վարձատրության քաղաքականությունը

Բանկում ղեկավարների վարձատրության հատուկ քաղաքականություն չի կիրառվում: Ղեկավար անձանց վարձատրությունը կատարվում է խորհրդի կողմից հաստատված հաստիքացուցակի հիման վրա:

Բանկի արտաքին առողջապահության վճարները

Բանկի արտաքին առողջապահության անձը հաստատվում է Բանկի բաժնետերների ընդհանուր ժողովի կողմից՝ Բանկի խորհրդի ներկայացմամբ, իսկ արտաքին առողջապահության չափը հաստատվում է Բանկի խորհրդի կողմից:

Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական քաղաքականությունը»

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն ՀՀ օրենսդրության և ենթաօրենսդրական ակտերի՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների և վերջինի պատրաստման և ներկայացման սկզբունքների, ստանդարտների կիրառման ուղեցույցների և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված իրավական ակտերի: Ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են ՀՀ դրամով հազարների ճշտությամբ: Ֆինանսական հաշվետվությունների առումով հաշվետու տարի է համարվում հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակահատվածը:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

Բանկում ֆինանսական հաշվետվությունները (բացառությամբ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության) պատրաստվում են հաշվեգրման սկզբունքին համապատասխան:

Եկամուտների և ծախսերի հիմնական տեսակների ճանաչումը

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ շահույթ/վճասով վերաշափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը: Օվերդրաֆունների, օվերնայքների, վարկային գծերի, թղթակցային հաշիվների, բանկային հաշիվների, ցանքանշական ավանդների դիմաց տոկոսների հաշվեգրումն իրականացվում է գծային եղանակով, եթե Բանկը չի կարող կանխատեսել այդ ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը: Արժեգրկված վարկերի տոկոսների հաշվեգրումը չի դադարեցվում: Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեգրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝

կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Բանկի տույժերի և տուգանքների գծով ստացվելիք գումարները հաշվեգրվում են եկամուտներին յուրաքանչյուր օր: Հաշվեգրվող գումարի չափի հաշվարկման համար հիմք են հանդիսանում համապատասխան պայմանագրերը:

Բանկի կողմից տույժերի և տուգանքների գծով վճարվելիք գումարները ծախս են ճանաչվում յուրաքանչյուր օր՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը:

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Այլ եկամուտներն ու ծախսերը, մասնավորապես՝ վարձավճարները, գովազդային, շենքի պահպանման, տեխնիկական սպասարկման պարտավորությունները, ինչպես նաև փոխադրամիջոցների օգտագործած վառելիքի ծախսային պարտավորությունները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը կամ նախորդ ժամանակաշրջանի վճարումները: Ընդ որում, ոչ տոկոսային ծախսերի գծով, հաշվեգրումները ամսական մինչև 10,000 դրամ կազմելու դեպքում կատարվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը, իսկ 10,000 դրամից ավելի դեպքում՝ օրական: Բանկը աշխատակիցների արձակուրդային վճարների գծով ծախսերի կուտակումը կատարում է յուրաքանչյուր օր:

Հիմնական միջոցների (այդ թվում՝ ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված), վարձակալված հիմնական միջոցներին ուղղված կապիտալ ներդրումների և ոչ նյութական ակտիվների գծով անորտիզացիոն հատկացումներն սույն Քաղաքականությամբ սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր օր և ճշգրտվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը: Շահագործումից դուրս հիմնական միջոցների գծով անորտիզացիոն հատկացումները Բանկի վարչության կողմից սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը:

Շահաբաժնները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են հաշվեգրման սկզբունքի համաձայն՝ դրանց հայտարարման պահին:

Արտարժութային գործառնությունների հաշվառում

Արտարժութով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժութով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերագնահատվում են՝ կիրառելով ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ միջին փոխարժեքը: Արտարժութային գործարքներից, ինչպես նաև արտարժութով արտահայտված դրամային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից առաջացած օգուտը և վճար ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես եկամուտ կամ ծախս: Արտարժութով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով:

Արտարժութի առքի և վաճառքի փոխարժեքները սահմանվում են հաշվի առնելով ՀՀ միջրանկային շուկայում ձևավորված փոխարժեքների մեծությունը, առաջարկի և պահանջարկի ծավալները ՀՀ տարածքում, այլ գործունեքը (շուկայի ուսումնասիրության հիման վրա կատարված կանխատեսումներ, ֆորս-մաժորային պայմաններ և այլն): Արտարժութի փոխարժեքները սահմանելիս նշված գործուներից բացի, հիմք են ընդունվում նաև տվյալ

պահին արտարժույթի միջազգային շուկայում ձևավորված և «REUTERS DEALING» համակարգում արտացոլված փոխարժեքները:

Հարկային հաշվառում

Չափութահարկի, ավելացված արժեքի հարկի, եկամտային հարկի, գույքահարկի, հողի հարկի, պարտադիր կուտակային կենսաբոշակային վճարումների գծով հաշվառումը տարկում է ՀՀ հարկային օրենսդրությանը համապատասխան:

Հաշվետու տարվա շափութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ շափութահարկի գումարը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին համաձայն՝ յուրաքանչյուր օրվա համար հաշվեգրվում է շափութահարկի պարտավորությունը հարկային շափությի նկատմամբ (հաշվի առած «Շափութահարկի օրենքի» համաձայն եկամուտներից չնվազեցվող ծախսերը) և յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրվա դրությամբ այն ճշգրտվում է:

Հետաձգված հարկերը, եթե առկա են այդպիսիք, առաջանում են ակտիվի կամ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և դրա հարկային բազայի միջև եղած ժամանակավոր տարրերություններից: Ակտիվի կամ պարտավորության հարկային բազան դա գումար է, որը հարկային նպատակներով վերագրվում է այդ ակտիվին կամ պարտավորությանը: Ժամանակավոր տարրերությունների հետևանքով առաջացած հետաձգված հարկային պարտավորությունների գծով, եթե առկա են այդպիսիք, մասհանումները կատարվում են ամրողությամբ: Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են այն չափով, որքանով որ հավանական է տվյալ ակտիվների իրացումը: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվորյունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնապես ճանաչվում են սեփական կապիտալում: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին աշխատանքային օրը:

Շափութահարկի գծով հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Բանկը՝

ունի ճանաչված ընթացիկ հարկային ակտիվների և պարտավորությունների գումարների հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք:

մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ իիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ.

հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շափութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Բանկի կանխիկ դրամական միջոցների փաստացի ներհոսքի (մուտքագրումը) և կամ արտահոսքի (ելքագրումը) ձևակերպումը կատարվում է արժույթների անվանական արժեքով, Բանկի կողմից ընդունված դրամարկայային գործառնությունները կանոնակարգող կարգով, ինչպես նաև այլ կարգերով և իրավական ակտերով նախատեսված և պատշաճորեն կազմված վճարահաշվարկային փաստաթղթերի հիման վրա:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվորյունը կազմվում է ուղղակի մեթոդով:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ կենտրոնական բանկում պահպող միջոցներից (բացառությամբ Արքա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվելշորում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, եթե նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրանց դիմաց տրված կամ ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը՝ համապատասխանաբար գումարած կամ հանած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ շահույթ/վնասով վերաչափող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների, հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո շահույթ/վնասով վերաչափող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. շահույթ/վնասով վերաչափող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, վարկեր և դերիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահպող ներդրումներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի դեկազրության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա:

Շահույթ/վնասով վերաչափող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներ՝ ակտիվներ, որոնք ձեռք են բերվել կամ առաջացել են հիմնականում գների կամ դիերային հավելագների (մարժանների) կարճաժամկետ տատանումներից շահույթ ստանալու նպատակով: Ակտիվը պետք է դասակարգվի որպես շահույթ/վնասով վերաչափող իրական արժեքով հաշվառվող, եթե այն, անկախ դրա ձեռք բերման պատճառից, այնախի արրտֆելի մի մաս է, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ: Շահույթ/վնասով վերաչափող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով և հետագայում վերաչափում են իրական արժեքով՝ ելնելով գործող շուկայական գներից: Համապատասխան իրացված և շիրացված բոլոր օգուտներն ու վնասները գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվորյան շահույթ/վնասով վերաչափող իրական արժեքով հաշվառվող արժեքորդերից ստացված եկամուտներ հողվածում:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ՝ այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով և որոնք կարող են վաճառվել՝ ելնելով իրացվելիության պահանջներից կամ տոկոսադրույթի, փոխարժեքների և կապիտալ գործիքների արժեքների փոփոխություններից:

Վաճառքի համար մատչելի արժեքորդերի իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շիրացված շահույթն ու վնասը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում մինչև այն պահը, եթե նշված ֆինանսական ակտիվը օտարփում է կամ որոշվում է որպես արժեգրկված: Այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, պետք է ճանաչվի հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքների

մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ֆինանսական ակտիվների գծով առկա է կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ վկայություն, այդ ակտիվները վերադասակարգվում են որպես շահույթ/վնասով վերաչափող իրական արժեքով հաշվառվող:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալ գործիքների գծով շահարաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահարաժինները:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է դրանց գնանշված շուկայական գների վրա: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքի որոշվում է գնային մոդելների կամ գեղշված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով:

Կապիտալ գործիքներում այն ներդրումները, որոնք չեն գնանշվում որևէ բորսայում և ունեն սահմանափակ շուկա, հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկման գծով պահուստի գումարը:

Ասոցիացված և դուստր ընկերություններում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքի մեթոդով:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր՝ ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեքներ՝ ֆիքսված մարման ժամկետով արժեքները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հենարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի կողմից իրականացվում է մինչև մարման ժամկետը պահվող էական գումարի ակտիվների վաճառք, ապա ամրող դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդ՝ հանած դրանց գծով հնարավոր կորուստների պահուստները:

Բանկը գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործուները: Դրական իրական արժեքը ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժության գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Հեջի հաշվապահական հաշվառման ժամանակ հեջափորման գործիքի և համապատասխան հեջափորդ հողվածի իրական արժեքների փոփոխությունների արդյունքները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում համաշափորեն ճանաչվում են զուտ շահույթ կամ վնաս:

Հետզննան պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրերը Բանկի կողմից օգտագործվում են իր առևտրային գործունեության և դրամական միջոցների ընթացիկ կառավարման շրջանակներում: Նշված պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործառնություններ:

Հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեքորդերը հաշվառվում են որպես առևտրական նպատակներով պահպող կամ վաճառքի համար մատչելի արժեքորդեր, իսկ այդ պայմանագրերով ստացված միջոցները գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հողվածներում: Հետգնման պայմանագրով ձեռքբերված արժեքորդերի դիմաց տրամադրված գումարները գրանցվում են պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ հողվածներում: Արժեքորդերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են համապատասխան հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում:

Վարձակալություն

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կարող է վարձակալել հող, շենք և տարածքներ, այլ հիմնական միջոցներ, ինչպես նաև դրանց գծով կատարում կապիտալ ներդրումներ: Վարձակալված միջոցների հաշվապահական հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

Վարձակալված հողի, շենքի և տարածքների, այլ հիմնական միջոցների վրա կատարված այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են վարձակալված հիմնական միջոցի արժեքը, դիտվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ակտիվի 10%-ը գերազանցող մասով ճանաչվում են ակտիվ: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մերող՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ

Բանկը ակտիվների դասակարգումը և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորումը իրականացնում է ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն:

Հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ կատարվում են պահուստների ճշգրտումներ համաձայն ՖՀՍՍ-ների:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)` ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների սկզբնական արժեքը որոշվում է համաձայն հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների՝ ակտիվի մշակման փուլում, եթե հնարավոր է ցուցադրել ներստեղծված ակտիվի համապատասխանությունը ստանդարտով առաջադրված

պայմաններին: Ներատեղծված համակարգչային ծրագրերի սկզբնական արժեքը որոշվում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին համապատասխան:

Ոչ նյութական ակտիվի միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ համակարգչային ծրագրեր, լիցենզիաներ և վստահագրեր, հեղինակային իրավունքներ և այլն) իրականացվում է Գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման նշանակությունից և նպատակից:

Ներատեղծված ոչ նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքը ներառում է հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով սահմանված ծախսերը: Ընդ որում, սկզբնական արժեքում կարող են ներառվել միայն այն ծախսումները, որոնք կատարվել են այն հաշվետու նուամյակում, որի ընթացքում ճանաչվում է տվյալ ակտիվը:

Ոչ նյութական ակտիվի վրա կատարված հետագա ծախսումները, որոնք համաձայն հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջների կարող են ավելացվել ոչ նյութական ակտիվի արժեքին, հաշվառվում են որպես կապիտալ ներդրումներ և ավելացվում են տվյալ ակտիվի արժեքին Բանկի Վարչության որոշմամբ:

Ոչ նյութական ակտիվների յուրաքանչյուր միավորի ամորտիզացիոն ժամկետը որոշում է Բանկը՝ ելնելով հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով սահմանված չափանիշներից: Մասնավորապես, ներատեղծված համակարգչային ծրագրերի ամորտիզացիոն ժամկետը որոշելու համար հաշվի է առնվում շուկայում տվյալ պահին առկա նմանատիպ նպատակային նշանակություն ունեցող ծրագրերի օգտակար ծառայության ժամկետի մասին տեղեկատվությունը, Բանկում նախկինում գործող նմանատիպ ծրագրերի փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետը, ստանդարտով նախատեսված այլ չափանիշներ:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբ բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի ժամանակաշրջանը և ամորտիզացիայի մեթոդը սահմանվում է հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն, կնքված պայմանագրի գործողության ժամկետում, իսկ այդ ժամկետի բացակայության կամ դրա որոշման անհնարինության դեպքում այն ընդունվում է 10 տարի: Ամորտիզացիայի մեթոդի փոփոխությունն իրականացվում է Բանկի Խորհրդի կողմից սույն Քաղաքականության մեջ համապատասխան փոփոխություն կատարելու միջոցով:

Ոչ նյութական ակտիվների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների վերաբերյալ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով պահանջվող տեղեկատվության բացահայտումն իրականացվում է առանձին:

2014թ հունվարի 1-ից հետո ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում է «Չափութահարկի օրենքի» համաձայն: Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույթը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)` ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ձեռք բերված հիմնական միջոցները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրույթամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գննան գինը, հարկերը, ներառյալ ԱԱՀ-ի գումարները, ներկրման տուրքերը, պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Բանկին ետ վերադարձման, և ակտիվը իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախս: Տրամադրված ցանկացած զեղչ և արտոնություն հանդում է գննան գնից:

Ձեռք բերված հիմնական միջոցների միավորի հաշվառման նպատակով՝ արժեքի չափումը, ճանաչումը, հետագա ծախսումները, վերագնահատումները և դուրսգրումները կատարվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ինչպես նաև Բանկի ներքին ակտերով:

Հիմնական միջոցների միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ գույք և գրասենյակային սարքավորումներ, կապի և հաղորդակցման միջոցներ, հաշվողական, համակարգչային և ավտոմատ կառավարման այլ տեխնիկա, փոխադրամիջոցներ և այլն) իրականացվում է գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ենթալով տվյալ միավորի օգտագործման ժամկետից, նշանակությունից և նպատակից:

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ՝ հաշվի առնելով արժեզրկումից կուտակված կորուստը: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույթաշափերը՝

Ըենթեր, շինություններ	50 տարի 2%
Համակարգիչներ	5 տարի 20%
Տրանսպորտային միջոցներ	8 տարի 12.5%
Այլ հիմնական միջոցներ՝ կապի միջոցներ,	
UPS մարտկոցներ, բանկոմատներ,	8 տարի 12.5%
գույք-գրասենյակային սարքավորումներ և այլն	
Այլ համակարգչային տեխնիկա՝	
տպող բազմաֆունկցիոնալ սարքեր	
(այրինտեր, սկաներ, պատճենահանող սարքեր),	
POS տերմինալիներ, մոդեմներ,	3 տարի 33.3%
Ցանցային սարքեր	5 տարի 20%
Մինչև 50,000 դրամ արժողությամբ հիմնական միջոցներ	1 տարի 100%

Մինչև 2013թ-ի հունվարի 1-ը շահագործման մեջ եղած հիմնական միջոցների մաշվածությունը, կապված օգտակար ծառայությունների ժամկետների վերանայման հետ, հաշվարկվում է հետևյալ կերպ. հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը (սկզբնական արժեքից հանած կուտակված մաշվածությունը) բաշխվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդով՝ նոր սահմանված օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետում:

Վերջինս իրենից ներկայացնում է 2013թ-ի հունվարի 1-ից սահմանվող օգտակար ծառայության ժամկետի և շահագործման անցնելու ամսաթվից մինչև 2013թ. հունվարի 1-ը ընկած ժամանակահատվածի տարրերություն:

01.01.2013թ.-ից հետո ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց սկզբնական արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց սկզբնական արժեքի 1%-ի չափով:

Մինչև 01.01.2013թ. ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 1%-ի չափով :

2014թ հունվարի 1-ից հետո ձեռք բերված հիմնական միջոցների մաշվածությունը հաշվարկվում է «Ծահութահարկի օրենքի» համաձայն : Հիմնական միջոցների տվյալ խմբի ամորտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույթը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ :

Հոդի համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Հիմնական միջոցների ընթացիկ վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին:

Այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են հիմնական միջոցի միավորի շահագործման արդյունավետությունը սկզբնապես գնահատված նորմատիվային ցուցանիշների համեմատ, ճանաչվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ավելացվում են ակտիվի սկզբնական արժեքին: Եթե տարվա ընթացքում կատարված վերանորոգման ծախսերի մեծությունը գերազանցում է ակտիվի սկզբնական արժեքի (օրենքով սահմանված կարգով իրականացված վերագնահատման դեպքում՝ վերագնահատված արժեքի) 10%-ը, ապա այս ծախսերը նույնպես ճանաչվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և 10%-ը գերազանցող մասով ավելացվում են ակտիվի սկզբնական արժեքին: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդ՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում, եթե դրանք չեն գերազանցում տվյալ տարվա (հիմնական միջոցի միավորի արժեքին նշված ծախսումները ավելացնելու տարվա) հունվարի 1-ի դրությամբ հիմնական միջոցի մնացորդային արժեքը, հակառակ դեպքում ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի դուրսգրումից կամ իրացումից առաջացած արդյունքը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարրերություն և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս:

Բանկի հիմնական միջոցների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման (ֆինանսական տարվա ընթացքում 25%) դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա: Վերագնահատումն իրականացվում է համապատասխան լիցենզիա ունեցող անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից: Հիմնական միջոցների վերագնահատումն իրականացվում է վերականգման արժեքի գործակցի մեթոդով: Վերագնահատման արդյունքները Բանկի հաշվապահական հաշվեկշռում և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով սահմանված կարգով: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճը հաշվեգրվում է չքաշխաված շահույթին Բանկի կողմից ակտիվն օգտագործելու ընթացքում՝ մաշվածության հաշվարկմանը զուգընթաց: Ընդ որում, հաշվեգրվող գումարի մեծությունը որոշվում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված

մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության միջև եղած տարրերությամբ: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճի հաշվեգրումը չբաշխված շահույթին ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի արտացոլվում:

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Բանկի հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումների գծով ձևավորված ակտիվները, ինչպես նաև շահագործումից դուրս հիմնական միջոցները չեն ամորտիզացվում:

Պաշարներ

Բանկի պաշարները ընդգրկում են՝ արագամաշ առարկաները, ապրանքները, ներառյալ գրավի բռնագանձման արդյունքում Բանկի սեփականությանն անցած ունեցվածքը, նյութերը և օժանդակ միջոցները, որոնք պետք է օգտագործվեն Բանկի գործունեության ընթացքում: Արագամաշ առարկաներին են վերաբերում այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին: Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գույտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է միջին կշռված արժեքի բանաձևով: Արագամաշ առարկաների արժեքը ծախսագրվում է շահագործման հանձնելու պահին:

Հաշվարկներ բանկի և մասնաճյուղերի միջև

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաճյուղերի փոխադարձ հաշիվները համարվում են յուրաքանչյուր օր՝ ծրագրային եղանակով ստացվող հաշվետվության միջոցով: Համարլման արդյունքում հայտնարերված սխալներն ուղղվում են տվյալ օրվա ընթացքում:

Հաշվապահական հաշվեկշիռ կազմելիս Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաճյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները պարտադիր գրոյացվում են:

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները ենթակա են փակման շարաթական կտրվածքով:

Բաժնետիրական կապիտալ և հետ գնված բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը ներառված են սեփական (ընդհանուր) կապիտալում: Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահարաժինները արտացոլվում են սեփական կապիտալում այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են: Ընթացիկ տարվան վերաբերվող շահարաժինները, որոնց վճարումը հայտարարվել է հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բացահայտվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող իրադարձությունների ծանոթագրությունում: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գույտ շահույթը հարաբերելով տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին:

Որոշակի դեպքերում և համաձայն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգի Բանկը կարող է հետ գնել իր բաժնետոմսերը: Այս դեպքում վճարված փոխհատուցումը նվազեցվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալից և ներկայացվում է որպես հետգնիքած բաժնետոմսեր մինչև վերջինների իրացումը: Նշված բաժնետոմսերը հետագայում վաճառվելու դեպքում ստացված ցանկացած փոխհատուցումը ներառվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալում:

Ներդրողների կողմից սովորական բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գմի և անվանական արժեքի միջև եղած դրական տարրերությունը ճանաչվում է սեփական

կապիտալում որպես արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով էմիսիոն եկամուտ:

Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են Կառավարության և Կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեքները և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

Պահուստներ, պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվորյուններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում: Սակայն պայմանական պարտավորությունները չեն բացահայտվում, եթե դրանց մարման նպատակով տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հնարավորությունը շատ փոքր է:

Պայմանական ակտիվները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվորյուններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում, եթե դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը հավանական է դառնում:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվորյուններ

Բանկը օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում պատրաստում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվորյուններ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների և ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի կողմից Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ ներկայացվող համախմբված հաշվետվորյունների կազմման կարգ»-ի համաձայն:

Սեգմենտային հաշվետվորյուններ

Բանկն օգտագործում է բիզնես-սեգմենտների (ըստ ֆիզիկական անձանց, կազմակերպություններին և մատուցվող բանկային ներդրումային ծառայությունների) տեղեկատվությունը որպես առաջնային ներկայացման ձև: Աշխարհագրական սեգմենտները հանդիսանում են երկրորդային ներկայացման ձև:

Թողարկված պարտքային արժեքներ

Թողարկված պարտքային արժեքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրանց դիմաց ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը՝ զուգած գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Հետագայում թողարկված պարտքային արժեքները չափվում են ամորտիզացված արժեքով և ցանկացած տարրերություն, որը առաջանում է ստացված զուտ փոխհատուցման և մարվող գումարների միջև, արտացոլվում է եկամուտների և ծախսների հաշվետվորյունում տվյալ արժեքների շրջանառության ժամանակահատվածում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

Համադրելի տեղեկատվություն

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվում են՝ ընթացիկ տարվա հետ համադրելիության ապահովման նպատակով:

Հաշվապահական հաշվառման ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Ֆինանսական տարվա վերջին աշխատանքային օրվա վիճակով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, եթե անհրաժեշտություն է առաջանում կատարելու համապատասխան ճշգրտումներ՝ նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ, կատարվում են հետևյալ դեպքերում՝ Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, էական սխալներ, որոնք հայտաբերվել են առողջորական կազմակերպության կողմից և հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, եթե էական սխալի գումարը կախված է տվյալ գործարքի կամ հոդվածի չափից և բնույթից, և հաշվեկշռում արտացոլված ցուցանիշները էական չեն փոփոխվելու, և եթե այդ տեղեկատվության շբացահայտելը չի ազդելու օգտագործողների կողմից ֆինանսական հաշվետվորյունների տվյալների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա, ապա նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ փոփոխություններ չեն կատարվում:

Եթե Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվորյունները սահմանված կարգով հրապարակելուց հետո առաջանում կամ հայտնաբերվում են էական սխալներ, ապա նման դեպքերում ճշգրտումներ չեն կատարվում և համարվում են, որ նման տեղեկատվության վերաներկայացումն անհրագործելի է:

ARMECONOMBANK

Ծանոթագրություն 3. «Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

Հազ դրամ

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	01.01.2015- 31.03.2015	01.01.2014- 31.03.2014
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	32,667	9,996
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից	1,916,309	1,657,307
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեքներից	189,423	190,934
Տոկոսային եկամուտ «Ոեպո» պայմանագրերից	103,910	47,067
Այլ տոկոսային եկամուտ	634	38
Ընդամենը	2,242,943	1,905,342
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր		
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ավանդների և վարկերի դիմաց	327,083	264,170
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	654,128	581,354
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից բողարկված արժեքների դիմաց		
Տոկոսային ծախսեր «Ոեպո» պայմանագրերի դիմաց	308,537	122,101
Տոկոսային ծախսեր ստորադաս փոխառությունների դիմաց	5,523	
Այլ տոկոսային ծախսեր	24,376	
Ընդամենը	1,319,647	967,625
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	923,296	937,717

Ծանոթագրություն 4. «Կոմիսիոն և այլ Վճարների տեսքով եկանութեր և ծախսեր»

Հազ դրամ

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	01.01.2015- 31.03.2015	01.01.2014- 31.03.2014
Դրամարկղային գործառնություններից	24,739	27,207
Հաշվարկային ծառայություններից	226,199	215,153
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	2,246	2,253
Արտարժույթով և արժեքրերով գործառնություններից	3,903	2,702
Վճարային քարտերի սպասարկումից	15,262	8,066
Այլ կոմիսիոն վճարներ	37,604	51,146
Ընդամենը	309,953	306,527
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր		
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	537	633
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	32,501	31,508
Երաշխիքների, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնությունների, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	8,466	17
Արտարժույթով և արժեքրերով գործառնություններից	4,250	11,741
Այլ կոմիսիոն վճարներ*	26,673	34,169
Ընդամենը	72,427	78,068
Ստագված գուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	237,526	228,459

* Այլ կոնհսիոն վճարների գծով ծախսերը հիմնականում կատարվել են վճարահաշվարկային ծառայությունների և միջազգային ֆինանսավայր լաւագայթապահության նմերից արագավաճ վարություն ունացնելու համար վճարների կոնհսիոն վճարների

Ծանոթագրություն 5. «Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

Հազ դրամ

Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումներից	01.01.2015- 31.03.2015	01.01.2014- 31.03.2014
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ, այդ թվում՝	(21,534)	(12,087)
բաժնետոմսերից		
պարտքային արժեքերից		
ածանցյալներից	(21,534)	(12,087)
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից գուտ եկամուտ	(219,982)	21,939
Ընդամենը	(241,516)	9,852
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից		
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ, այդ թվում՝	1,328	43,146
բաժնետոմսերից		
պարտքային արժեքերից	1,328	43,146
ածանցյալներից		
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից գուտ եկամուտ		
Ընդամենը	1,328	43,146
Արտադրության գործառնություններից		
Արտադրույթի առք ու վաճառքից ստացված գուտ եկամուտ	183,324	181,084
Արտադրույթի վերազնահատումից ստացված գուտ եկամուտ	204,646	(38,552)
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված գուտ եկամուտ	954	3,221
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերազնահատումից ստացված գուտ եկամուտ	461	5,683
Ընդամենը	389,385	151,436
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	149,197	204,434

Ծանոթագրություն 6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

Հայ դուռը

Այլ գործառնական եկամուտ	01.01.2015- 31.03.2015	01.01.2014- 31.03.2014
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	46,666	36,018
Ֆակտորինգի ստացված եկամուտներ		
Դիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված գուտ եկամուտներ		(2,831)
Դիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից գուտ եկամուտներ		
Այլ եկամուտներ*	9,832	68,904
Ընդամենը	56,498	102,091

Այլ եկամուտներ* -ի գոյացման հիմնական աղբյուրներից են քաղվածքների, չեկային և ավանդային գրքույկների, տեղեկանքների տրամադրումից և այնպիսի տարաբնույթ ծառայություններից գանձվող գումարները, որոնց համար հատուկ եկամտային հաշիվներ նախատեսված չեն:

Ծանոթագրություն 7. «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված գուտ

Դագ դրամ

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով (Ծանոթագրություն 14)	01/01/2015- 31/03/2015	01/01/2014- 31/03/2014
Սկզբնական մնացորդ	23,873	23,873
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ		
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		
Պահուստի օգտագործում		
Վերջնական մնացորդ	23,873	23,873
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով (Ծանոթագրություն 14)	01/01/2015- 31/03/2015	01/01/2014- 31/03/2014
Սկզբնական մնացորդ	8,508	3,634
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	(3,816)	125
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		
Պահուստի օգտագործում		
Վերջնական մնացորդ	4,692	3,759
Դաճախորդներին տրված վարկերի, փոխատվությունների գծով (Ծանոթագրություն 16)	01/01/2015- 31/03/2015	01/01/2014- 31/03/2014
Սկզբնական մնացորդ	735,009	817,447
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	50,292	76,510
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	20,004	3,026
Պահուստի օգտագործում	(66,948)	(22,390)
Վերջնական մնացորդ	738,357	874,593
Ներդրումների գծով (Ծանոթագրություն 17)	01/01/2015- 31/03/2015	01/01/2014- 31/03/2014
Սկզբնական մնացորդ	4,690	4,690
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ		
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		
Պահուստի օգտագործում		
Վերջնական մնացորդ	4,690	4,690
Այլ ակտիվների գծով (Ծանոթագրություն 21)	01/01/2015- 31/03/2015	01/01/2014- 31/03/2014
Սկզբնական մնացորդ	3,436	12,438
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	(1,937)	8,845
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	1,500	1,034
Պահուստի օգտագործում	(15)	(12)
Վերջնական մնացորդ	2,984	22,305
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հողվածների գծով(Ծանոթագրություն 30)	01/01/2015- 31/03/2015	01/01/2014- 31/03/2014
Սկզբնական մնացորդ		
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ		
Վերջնական մնացորդ	-	-
Ընդամենը գուտ մասհանումներ պահուստներին	44,539	85,480

Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

Դագ դրամ

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	01.01.2015- 31.03.2015	01.01.2014- 31.03.2014
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	834,581	810,560

Ծախսեր սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով	324	
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	40	507
Գործուղման ծախսեր	1,190	6,291
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	62,177	38,784
Ապահովագրության ծախսեր	13,919	15,663
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	8,419	14,280
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	52,827	60,696
Առևիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	11,228	3,461
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	25,828	24,320
Տրանսպորտային ծախսեր	24,994	22,620
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ՝ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	47,719	43,171
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	18,456	20,117
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր		
Այլ վարչական ծախսեր	4,659	3,475
Ընդամենը	1,106,361	1,063,945

Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ և մեկ աշխատողին բաժին
ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ

	01.01.2015- 31.03.2015	01.01.2014- 31.03.2014
Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ	880	895
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ (հազ դրամ)	298	284

Ծանոթագրություն 9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

	Հազ դրամ
Այլ գործառնական ծախսեր	01.01.2015- 31.03.2015
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	-
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	62,500
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	50,100
Ֆակտորինգի գծով ծախսեր	-
Քիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների անորոշվացիոն ծախսեր	94,382
Կորուստներ ակտիվների արժեզրկումից	-
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ	16,555
Այլ ծախսեր	63,256
Ընդամենը	286,793
	264,540

Այլ գործառնական ծախսեր ծանոթագրության այլ ծախսեր տողում հիմնականում ներառված են VISA
վճարահաշվարկային համակարգին անդամագրվելու համար սահմանված եռամսյակային վճարները, ինչպես նաև
վճարային պլաստիկ քարտերի ծեղքբերման համար կատարված ծախսերը:

Ծանոթագրություն 10. «Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից գուտ շահույթ/վճառ

	Հազ դրամ
Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից գուտ եկամուտ	01.01.2015- 31.03.2015
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներից եկամուտ	9,694
	(7,711)

Ծանոթագրություն 11. «Ծահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)»

Հազ դրամ

Ծահութահարկի գծով ծախս	01.01.2015- 31.03.2015	01.01.2014- 31.03.2014
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	1,070	
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները		
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	(5,481)	6,932
Ընդամենը	(4,411)	6,932

Հազ դրամ

	01.01.2015- 31.03.2015	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01.01.2014- 31.03.2014	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Ծահութը մինչև հարկումը	(61,482)		51,025	
Ծահութահարկ՝ դրույքաչափով	(12,296)	20	10,205	20
Քարկման նպատակով եկամուտների և ծախսերի ճշգրտումներ ոչ ժամանակավոր տարբերությունների գծով				
Չհարկվող եկամուտներ	(391)	1	(8,219)	(16)
Չնվազեցվող ծախսեր	50,614	(82)	1,137	2
Չգնահատված հարկային վնաս		-		-
Բացասական/դրական փոխարժեքային տարբերություն	(41,021)	67	6,573	13
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում		-		-
Այլ պարտություններ	(1,317)	2	(2,764)	(5)
Ծահութահարկի գծով ծախս	(4,411)	(7.18)	6,932	13.59

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը

Հազ դրամ

	Մնացորդը նախորդ ժամանակա- շրջանի դրույքամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալով ճանաչված	Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջ անի դրույթամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	141,738	2,428	-	144,166
Հիմնական միջոցներ	2,215	279		2,494
Այլ պարտավորություններ	139,523	2,149		141,672

Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	(108,548)	3,053	34,112	(71,383)
Վաճառքի համար մատչելի արժեքորեն	(64,260)		34,112	(30,148)
Պայմանական պարտավորություններ	(8,143)	1,099		(7,044)
Պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(10,204)	1,560		(8,644)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(25,941)	394		(25,547)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	33,190	5,481	34,112	72,783

Ծանոթագրություն 12. «Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ»

		Հազ դրամ
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	01.01.2015- 31.03.2015	01.01.2014- 31.03.2014
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	(57,071)	57,957
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով		
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վճառ)	(57,071)	57,957
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	933,335	933,335
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	(0.06)	0.06

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթի կամ վճառի և այդ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի հարաբերությունն է:

Ծանոթագրություն 13

13-1. «Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում

Հազ դրամ

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	31.03.2015	31.12.2014
Կանխիկ դրամական միջոցներ	5,105,217	4,406,731
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	1,696,037	985,296
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում*	13,166,126	13,937,991
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում**	270,000	1,270,000
Այլ պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	20,237,380	20,600,018

* Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն բանկի ներգրավված միջոցների դիմաց հաշվարկված պարտադիր պահուստավորման միջոցերը: ** ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված գումարը իրենից ներկայացնում է Արքա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար որպես երաշխիքային ավանդ:

13-2. «Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ», որոնք ներառվում են դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում

Հազ դրամ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31.03.2015	31.12.2014
Կանխիկ դրամական միջոցներ և կանխիկին հավասարեցված վճարային փաստաթղթեր	6,801,255	5,392,027
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	13,166,126	13,937,991
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		
Թղթակցային հաշիվներ ռեզիդենտ բանկերում	24,455	77,666
Թղթակցային հաշիվներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	1,909,744	2,946,771
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,901,580	22,354,455

Ծանոթագրություն 14. «Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Հազ դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	31.03.2015	31.12.2014
ՀՀ բանկերում	24,455	77,666
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	1,242,700	2,236,011
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	665,160	709,786
Հաշվեգրված տոկոսներ	1,883	973
Ընդամենը	1,934,198	3,024,436
ՀՀ բանկերում՝		
Վարկեր և ավանդներ	942,256	2,374,820
Ռեպ (հետզննան) պայմանագրեր		
Այլ	238,795	238,820
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում		
Վարկեր և ավանդներ		
Այլ		

ԲԲԲ-Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում		
Այլ	117,726	266,681
Հաշվեգրված տոկոսներ	4,544	11,471
Ընդամենը	1,303,321	2,891,792
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(23,874)	(23,874)
Զուտ պահանջների բանկերի նկատմամբ	3,213,645	5,892,354

Հազ դրամ

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ	31.03.2015	31.12.2014
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
Վարկեր և ավանդներ	188,451	237,484
Ուղու (հետզննան) պայմանագրեր	3,181,474	1,251,069
Այլ	63,365	63,881
ԲԲԲ-Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
Այլ	52,112	52,495
ԲԲԲ-Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում		
Այլ	382,653	663,783
Հաշվեգրված տոկոսներ	6,034	5,251
Ընդամենը	3,874,089	2,273,963
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(4,691)	(8,504)
Զուտ պահանջների ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,869,398	2,265,459
Զուտ պահանջների բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,083,043	8,157,813

**31.12.2014թ. և 31.03.2015թ. ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ այլ պահանջների տողում համապատասխանաբար ներառված են «Visa international» կազմակերպությունում ներդրված 110.611 ԱՄՆ դոլար (31.12.2014թ.-ին 52.495 հազ.դրամ 31.03.2015թ.-ին 52.112 հազ.ՀՀ դրամ), «Արմենիան Քարող» ՓԲԸ-ում ներդրված 134.495 ԱՄՆ դոլար (31.12.2014թ.-ին՝ 63.881 հազ ՀՀ դրամ, 31.03.2015թ.-ին՝ 63.365 հազ. ՀՀ դրամ) գումարներով ապահովարական դեպոզիտները, ինչպես նաև վճարահաշվարկային համակարգերի նկատմամբ առաջացած դեբիտորական գումարներ:

Ծանոթագրություն 15. «Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ»

Հազ դրամ

Առևտրային նպատակով պահվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	31.03.2015	31.12.2014
Աժանցյալ գործիքներ		
Սվոպ		54,263
Ընդամենը	-	54,263
Առևտրային նպատակով պահվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		

Ծանոթագրություն 16. «Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ»

	Հազ դրամ
Տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	31.03.2015
Վարկեր, այդ թվում՝	31.12.2014
Հիփոթեքային	45,467,278
Վարկային քարտեր	3,085,311
Ֆակտորինգ	3,761,195
Նշված հողվածների գնով հաշվեգրված տոկոսներ	324,536
Ընդամենը վարկեր	49,570,485
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գնով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(738,357)
Ընդամենը գուտ վարկեր	48,832,128
	52,094,692

	Հազ դրամ			
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեգրկված (չաշխատող) վարկերի և փոխատվությունների կառուցվածքը	31.03.2015			
	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Վարկեր և փոխատվություններ, որից՝	49,570,485	28,766	52,829,701	29,567
աշխատող վարկեր	48,485,608	28,387	52,038,417	29,344
արժեգրկված (չաշխատող) վարկեր և փոխատվություններ, այդ թվում՝ ժամկետանց	1,084,877	379	791,284	223
վերաձևակերպված	80,428	289	44,518	141
վերաֆինանսավորված	55,950	2	59,546	2
Ընդամենը վարկեր	49,570,485	28,766	52,829,701	29,567
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գնով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(738,357)		(735,009)	
Ընդամենը գուտ վարկեր	48,832,128		52,094,692	

Հազ դրամ

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	31.03.2015	31.12.2014
Պետական ձեռնարկություններ	23,607	19,836
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	23,768,955	24,785,461
Խոշոր ձեռնարկություններ	6,205,180	6,938,746
Փոքր և միջին ձեռնարկություններ	17,563,775	17,846,715
այդ թվում բիզնես քարտեր	44,032	48,231
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	21,897,960	23,943,568
Սպառողական վարկեր	15,412,035	14,688,787
Իիփորեքային վարկեր	3,085,311	3,178,503
Վարկային քարտեր	3,717,163	3,370,533
Անհատ ձեռնարկատերեր	3,537,951	3,756,300
Հաշվեգրված տոկոսներ	342,012	324,536
Ընդամենը վարկեր	49,570,485	52,829,701
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(738,357)	(735,009)
Ընդամենը զուտ վարկեր	48,832,128	52,094,692

Հազ դրամ

Վարկային պարտավորություններ 20 խոշոր վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձաց գծով	31.03.2015	31.12.2014
Իաշվեկոչային մնացորդ	15,085,224	15,714,417
Իետհաշվեկոչային պայմանական պարտավորությունների մնացորդ	1,056,366	690,924
Ընդամենը	16,141,590	16,405,341
Վարկային ներդրումներ	48,832,128	52,094,692
Տեսակարար կշիռ վարկային պորտֆելում	33%	31%
Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալ	9,401,100	9,295,741
Տոկոսային հարաբերակցություն կապիտալի նկատմամբ	172%	176%

Սիջազգային ծրագրերով վարկային ներդրումներ	31.03.2015	
	Մնացորդ հազ դրամ	Քամակ
ԳՅՅ միկրո և փոքր մասնավոր ձեռնարկությունների վարկային ծրագիր	2,033,150	202
ԳՅՅ միկրո և փոքր մասնավոր ձեռնարկությունների ՀՅ կառավարության վարկային ծրագիր	437,631	35
ԳՅՅ "Վերականգնվող Էներգիայի Զարգացում" ծրագիր	139,528	1
ՎԶԵԲ «Սինդիկացված վարկ» 1-ին վարկային ծրագիր	618	1
ՎԶԵԲ «Սինդիկացված վարկ» 2-րդ վարկային ծրագիր	95,422	13
Համաֆինանսավորում	-	-
ՄՖԿ	10,500	1
Աևծովյան բանկի 1-ին վարկային ծրագիր	84,676	6
Աևծովյան բանկի 2-րդ վարկային ծրագիր	800,990	45
Համաշխարհային բանկի վարկային ծրագիր	72,835	38

Տնտեսության կայունացման Ռուսաստանի Դաշնության ծրագիր	14,893	1
ՄՖԿ վարկային ծրագիր (IFC FMO)	1,511,621	27
ՎԶԵԲ միկո, փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման ծրագիր /EBRD MSME/	4,531,684	552
ՎԶԵԲ միկրովարկավորման ծրագիր	-	-
Atlantic Forfaitierungs AG վարկային ծրագիր	421,994	6
Յիկորեքային վարկեր	98,390	487
այդ թվում		
ԳՀՀ	98,390	43
ՎԶԵԲ		
ՄՖԿ		
Ընդամենը	10,253,932	1,415

Վարկային ներդրումներ	31.12.2014	
	Մասցորդ հազ ող	քանակ
ԳՀՀ միկոր և փոքր մասնավոր ձեռնարկությունների վարկային ծրագիր	2,250,180	212
ԳՀՀ միկոր և փոքր մասնավոր ձեռնարկությունների ՀՀ կառավարության վարկային ծրագիր	512,013	38
ԳՀՀ "Վերականգնվող էներգիայի Զարգացում" ծրագիր	146,172	1
ՎԶԵԲ «Սինդիկացված վարկ» 1-ին վարկային ծրագիր	2,712	1
ՎԶԵԲ «Սինդիկացված վարկ» 2-րդ վարկային ծրագիր	146,900	16
Յանաֆինանսավորում	-	-
ՄՖԿ	12,827	1
Սևծովյան բանկի 1-ին վարկային ծրագիր	91,744	6
Սևծովյան բանկի 2-րդ վարկային ծրագիր	959,480	45
Յանաշխարհային բանկի վարկային ծրագիր	96,907	43
Տնտեսության կայունացման Ռուսաստանի Դաշնության ծրագիր	17,791	1
ՄՖԿ վարկային ծրագիր (IFC FMO)	1,600,389	28
ՎԶԵԲ միկո, փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման ծրագիր /EBRD MSME/	4,789,580	558
ՎԶԵԲ միկրովարկավորման ծրագիր	260	1
Atlantic Forfaitierungs AG վարկային ծրագիր	469,794	6
Յիկորեքային վարկեր	104,194	495
այդ թվում		
ԳՀՀ	104,194	43
ՎԶԵԲ		
ՄՖԿ		
Ընդամենը	11,200,943	1,452

Հազ դրամ

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների (առանց հաշվի առնելու վարկերի հնարավոր կորսուտների գծով պահուստները)	31.03.2015	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.2014	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	6,759,816	14	7,018,878	13
Գյուղատնտեսություն	3,280,274	7	1,773,557	3
Շինարարություն	1,465,896	3	1,479,100	3
Տրանսպորտ և կապ	291,760	1	303,361	1
Արևոտուր	10,870,100	22	11,597,480	22
Սպառողական	15,563,218	31	18,059,327	34
Դիմոքրային վարկեր	3,105,782	6	3,195,854	6
Սպասարկման ոլորտ	5,634,214	11	5,809,882	11
Այլ ^{D_{asr}}	2,599,425	5	3,592,262	7
		-		-
Ընդամենը	49,570,485	100	52,829,701	100

Հազ դրամ

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	31.03.2015	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.2014	Տոկոսային հարաբերությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	48,484,786	100	51,770,156	100
Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների		-		-
Գերմանիա	5,330	0		-
ԲԲԲ-Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ				
Հաշվեգրված տոկոսներ	342,012		324,536	
Ընդամենը	48,832,128	100	52,094,692	100

Ծանոթագրություն 17. «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ»

Հազ դրամ

Պետական արժեթղթեր	31.03.2015	31.12.2014
ՀՀ պետական պարտատոմսեր		
գանձապետական պարտատոմսեր	1,223,833	
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	1,223,833	-

Հազ դրամ

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	31.03.2015		31.12.2014	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
ԲԲԲ+Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
Կապիտալի գործիքներ		52,252		52,252
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	-	52,252	-	52,252
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ (հնարավոր կորուստների պահուստ)		(4,690)		(4,690)
Զուտ ներդրումներ ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ	-	47,562	-	47,562

Հազ դրամ

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	31.03.2015		31.12.2014	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
ԲԲԲ+Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Կապիտալի գործիքներ		1,917		1,917
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր		1,917		1,917
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	1,223,833	49,479	-	49,479

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում
իրականացված ներդրումները 31.03.2015թ.-ի
դրությամբ

Հազ. դրամ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
S.W.I.F.T	Հեռահաղորդակց ության ծառայություններ	Բելգիա	13/09/1996	1,917	-
ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ ՓԲԸ	Վճարահաշվարկ ային ծառայություններ	ՀՀ	22/02/2000	48,572	5
ԱՔՈՍ ՔՐԵԴԻՏ ՌԵՓՈՐԹԻՆԳ ՓԲԸ	Տեղեկատվական ծառայություններ	ՀՀ	23/06/2006	3,680	1
Ընդամենը				54,169	

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների (բացառությամբ կապիտալի գործիքներում ներդրումների) հաշվեկշռային և իրական արժեքները համապատասխանում են իրար:

Ներդրումները կապիտալի գործիքներում ՀՀ-ում չեն գնանշվում որևէ բորսայում և ունեն սահմանափակ շուկա: Այդ գործիքների իրական արժեքը՝ ճշգրտողեն որոշելու համար բացակայում են որոշակի ընդունելի սկզբունքներ ու մեթոդներ, և հետևաբար այդ արժեթղթերը հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկման գծով պահուստի գումարը:

Ծանոթագրություն 17.1 «Հետօնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր»

Հազ. դրամ

	31.03.2015	31.12.2014
Ակտիվ		
Ընդամենը գրավադրված արժեթղթեր	8,372,569	7,383,991
Այդ թվում		
Սեփական գրավադրված արժեթղթեր	5,092,465	6,118,812
Ուղղութանական գրավադրություն ծեռք բերված գրավադրված արժեթղթեր	3,280,104	1,265,179
Պարտավորություն		
Ուղղութանական գրավադրություն ներգրավված միջոցներ	8,171,197	7,215,899

Ծանոթագրություն 18. «Մինչև մարման ժամկետը պահպող ներդրումներ»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 19. «Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում»

Հազ դրամ

Վերահսկվող միավորներում ներդրումների շարժը	Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	227,439
Ավելացում	
Օտարում (վաճառք)	
Ասոցիացված կազմակերպությունների գործունեությունից եկամուտ/(վճառ)	9,694
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վճառ)	(737)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջուն	236,396

Հազ դրամ

Վերահսկվող միավորներում ներդրումներ	31.03.2015	31.12.2014
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներ	236,396	227,439
Համատեղ վերահսկվող միավորներում ներդրումներ		
Դուստր բանկերում ներդրումներ		
Այլ դուստր բնկերություններում ներդրումներ		
Շահաբաժիններ		
Ընդամենը	236,396	227,439

Հազ դրամ

Վերահսկվող անձանց կապիտալում իրականացված ներդրումները					
Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
ՍիԼ ԻՆՉՈՒՐԱՍՍ	Ապահովագորական ն	ՀՀ	22/02/2000	236,396	20.0
Ընդամենը				236,396	

Ծանոթագրություն 20. «Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Հազ դրամ

Հողվածի անվանումը	Հող, շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրա-միջոցներ	Այլ հիմն.միջոցներ	Հիմն.միջ.գծով կապ. ներդ.	Վարձակ.հիմն.մ իշ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Սկզբական արժեք							
Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	3,073,574	1,826,337	491,230	1,280,522	298,668	164,967	7,135,298
Ավելացում	185,230	101,114	100,864	147,616	257,819	1,307	793,950
Օտարում			(89,278)				(89,278)
Արժեզրկում	44,151	102		(102)	(44,151)		-
Վերախմբավորում		(57,652)		(31,335)			(88,987)
Դուրսգրում							-
Վերագնահատում	-						-
Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	3,302,955	1,869,901	502,816	1,396,701	512,336	166,274	7,750,983
Ավելացում		19,673		2,942	51,994	3,672	78,281
Օտարում							-
Վերախմբավորում	4,118				(4,118)		-
Դուրսգրում							-
Վերագնահատում*							-
Արժեզրկում	-	-	-				-
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում							-
Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	3,307,073	1,889,574	502,816	1,399,643	560,212	169,946	7,829,264
Կուտակված մաշվածություն							
Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	1,310,418	1,205,931	179,567	776,213		38,146	3,510,275
Ավելացում	44,078	150,180	49,106	98,641		8,856	350,861
Այդ թվում՝ 01.01.2014- 31.03.2014	10,949	35,361	12,020	23,246		2,179	83,755
Օտարում			(63,699)				(63,699)
Դուրսգրում		(57,652)		(29,835)			(87,487)
Արժեզրկում							-
Վերախմբավորում		102		(102)			-
Վերագնահատում							-
Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	1,354,496	1,298,561	164,974	844,917		47,002	3,709,950
Ավելացում	11,393	39,703	13,601	23,647		2,205	90,549
Այդ թվում՝ 01.01.2015 - 31.03.2015	11,393	39,703	13,601	23,647		2,205	90,549
Օտարում							-
Դուրսգրում							-
Վերախմբավորում							-
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում							-
Արժեզրկում							-
Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	1,365,889	1,338,264	178,575	868,564		49,207	3,800,499
Զուտ հաշվեկշռային արժեք							-
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	1,941,184	551,310	324,241	531,079	560,212	120,739	4,028,765
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	1,948,459	571,340	337,842	551,784	512,336	119,272	4,041,033

Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազ դրամ

Նոդվածի անվանումը	Դամակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Շեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ.գծով կապիտալ	Ընդամենը
Սկզբանական արժեք						
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	23,199	121,999	50	14,357	-	159,605
Ավելացում	14,345	7,084	-	-	-	21,429
Օտարում						-
Դուրսգրում						-
Արժեգույն	-	-	-	-	-	-
Վերախմբավորում						-
Վերագնահատում						-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	37,544	129,083	50	14,357	-	181,034
Ավելացում		2,594				2,594
Օտարում						-
Դուրսգրում						-
Վերախմբավորում						-
Վերագնահատում						-
Արժեգույն	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	37,544	131,677	50	14,357	-	183,628
Կուտակված մաշվածություն						
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	19,750	45,450	25	5,883	-	71,108
Ավելացում	1,960	11,744	4	1,197	-	14,905
Այդ թվում՝ 01.10.2013- 31.12.2013	278	2,786	1	295	-	3,360
Օտարում						-
Դուրսգրում						-
Արժեգույն						-
Վերախմբավորում						-
Վերագնահատում						-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	21,710	57,194	29	7,080	-	86,013
Ավելացում	574	2,962	1	295	-	3,832
Այդ թվում՝ 01.10.2014 - 31.12.2014	574	2,962	1	295	-	3,832
Օտարում						-
Դուրսգրում						-
Վերախմբավորում						-
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում						-
Արժեգույն						-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	22,284	60,156	30	7,375	-	89,845
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	15,260	71,521	20	6,982	-	93,783
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	15,834	71,889	21	7,277	-	95,021

31.03.2015թ.դրությանը 37646 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով շահագործումից դուրս հիմնական միջոցներ հանձնվել են շահագործման:

31.03.2015թ. դրությանը բանկն ունի ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվ՝ նոր Գործառնական օր» ծրագիր, սկզբնական արժեքը՝ 750 հազ.դրամ ամորտիզացիան 637 հազ.դրամ, մնացորդային արժեքը 113 հազ.դրամ:

31.03.2015թ. դրությանը հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների արժեքը կազմում է 1041802 հազար դրամ (31.12.2014թ՝ 1041802 հազար դրամ):

Ծանոթագրություն 21. «Այլ ակտիվներ»

Հազ դրամ

Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	31.03.2015	31.12.2014
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	51,046	35,061
Ընդամենը	51,046	35,061
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ(ծանոթ. 7)	(514)	(351)
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	50,532	34,710
Ղերհտորական պարտքեր և կամխավճարներ	31.03.2015	31.12.2014
Ղերհտորական պարտքեր բյուջեի գծով	486	607
Ղերհտորական պարտքեր մատակարարների գծով		
Կամխավճարներ աշխատակիցներին		89
Կամխավճարներ մատակարարներին	80,279	152,557
Կամխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	2,710	11
Այլ ղերհտորական պարտքեր և կամխավճարներ	46,522	41,353
Ընդամենը	129,997	194,617
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(1,300)	(1,946)
Ընդամենը	128,697	192,671
Այլ ակտիվներ		
Պահեստ	126,407	138,599
Բոնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահպող ակտիվներ	55,428	55,351
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	71,557	67,505
Այլ ակտիվներ	18,007	17,759
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(1,170)	(1,139)
Ընդամենը	270,229	278,075
Ընդամենը այլ ակտիվներ	449,458	505,456

Ծանոթագրություն 22. «Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազ դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	31.03.2015	31.12.2014
ՀՀ բանկերի	73,012	83,545
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի		
BBB-(Baa3)-hg ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի	5,226	45,522
Հաշվեգրված տոկոսներ		45
Ընդամենը	78,238	129,112
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
ՀՀ կենտրոնական բանկ		
Վարկեր	2,346,048	2,365,760
Ոեպո (հետզննան) պայմանագրեր	8,016,726	7,208,000
Այլ		
ՀՀ բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	3,769,040	1,674,910
Ոեպո (հետզննան) պայմանագրեր		
Այլ		
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ		
Այլ	4,321	4,099
BBB-(Baa3)-hg ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	3,806,057	3,832,305
Այլ	32,967	58,946
Հաշվեգրված տոկոսներ	171,153	120,955
Ընդամենը	18,146,312	15,264,975
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
Ընթացիկ հաշիվներ	339,355	194,293
Վարկեր և ավանդներ	7,126,938	6,611,829
Ոեպո (հետզննան) պայմանագրեր	145,534	
Այլ	31,721	37,869
Հաշվեգրված տոկոսներ	145,657	72,585
Ընդամենը	7,789,205	6,916,576
Ընդամենը պահանջներ բանկերի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	26,013,755	22,310,663

Ներկայացնում ենք ՀՀ կենտրոնական բանկից ստացված վարկերում ներառված միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից տարբեր ծրագրերի շրջանակներում իրականացվող վարկավորման գումարները և դրանց գծով հաշվեգրված տոկոսների գումարները:

Ծրագիր	31.03.2015		31.12.2014		Հազ. դրամ
	Վարկավորման գումար	Հաշվեգրված տոկոս	Վարկավորման գումար	Հաշվեգրված տոկոս	
ԳՀՀ /Գերմանիայկան հիմնադրամի «Հիփոթեքային վարկավորման» ծրագիր	99,875	383	106,299	432	
ԳՀՀ /Գերմանիայկան հիմնադրամի միկրո և փոքր բիզնեսի զարգացման ծրագիր	2,100,000	45,271	2,100,000	46,277	
ԳՀՀ "Վերականգնվող Եներգիայի Զարգացում" ծրագիր	146,171	1,736	159,460	4,422	
ԳՀՀ "Ֆինանսական միջոցների հասանելիությունը ՓՄՁ-ների համար" ծրագիր					
Ընդամենը	2,346,046	47,390	2,365,759	51,131	

Ծանոթագրություն 23. «Պարտավորությունների հաճախորդների նկատմամբ»

Հազ դրամ

ՀՀ Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ	31.03.2015	31.12.2014
Վարկեր		
Այլ	4,704	3,630
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	4,704	3,630

ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	31.03.2015	31.12.2014
Ընթացիկ հաշիվներ	12,560,889	16,940,035
Ժամկետային ավանդներ	4,403,908	6,603,628
Ռեպո (հետզննման) պայմանագրեր		
Այլ	21,339	28,743
Հաշվարկված տոկոսներ	41,352	36,259
Ընդամենը	17,027,488	23,608,665

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	31.03.2015	31.12.2014
Ընթացիկ հաշիվներ	6,022	6,902
Այլ		
Ընդամենը	6,022	6,902

ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ	31.03.2015	31.12.2014
Ընթացիկ հաշիվներ	141,500	117,629
Ժամկետային ավանդներ	15,025	14,577
Այլ	3,821	4,032
Հաշվարկված տոկոսներ	49	54
Ընդամենը	160,395	136,292

ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	31.03.2015	31.12.2014
Ընթացիկ հաշիվներ	8,473,215	9,960,476
Ժամկետային ավանդներ	21,644,071	22,161,604
Այլ	410,922	383,692
Հաշվարկված տոկոսներ	128,505	129,580
Ընդամենը	30,656,713	32,635,352

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	31.03.2015	31.12.2014
Ընթացիկ հաշիվներ	323,076	374,547
Ժամկետային ավանդներ	244,237	738,391
Այլ	20,625	21,256
Հաշվարկված տոկոսներ	2,948	3,897
Ընդամենը	590,886	1,138,091
Ընդամենը պարտավորությունների հաճախորդների նկատմամբ	48,446,208	57,528,932

31.03.15թ. դրությամբ պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող դրամական միջոցներ 2.045.953 հազ. ՀՀ դրամ

31.03.15թ. դատարանի որոշմամբ և հարկային մարմինների կողմից սառեցված գումար 188.779 հազ. դրամ:

Ծանոթագրություն 23.1 «Ստորադաս փոխառություն»

Բանկը բաժնետիրոջից ներգրավել է 1,200.000 հազ.դրամ ստորադաս փոխառություն, որն ամբողջությամբ մասնակցում է բանկի նորմատիվային լրացուցիչ կապիտալի հաշվարկին

Ծանոթագրություն 24. «Բանկի կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատներ»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 25. «Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություններ»

Հազ դրամ

Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն	31.03.2015	31.12.2014
Առևտրային նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքներ՝		
Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն		
Սվոփ	23,067	19,659
Ընդամենը	23,067	19,659

Ծանոթագրություն 26. «Վճարվելիք գումարներ»

Հազ դրամ

Վճարվելիք գումարներ	31.03.2015	31.12.2014
Շահաբաժններ	36,220	36,551
Ավանդների ապահովագրության գծով պարտավորություն	16,555	16,230
Ընդամենը	52,775	52,781

Ծանոթագրություն 27. «Այլ պարտավորություններ»

Հազ դրամ

Այլ պարտավորություններ	31.03.2015	31.12.2014
Ոչ ռեզիլենտի շահութահարկի գծով	591	2,439
ԱԱՀ-ի գծով	2,453	2,520
Այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	82,515	136,795
Սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով		
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	493,878	452,272
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	36,503	34,953
Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական կապիտալի համարման գծով		
Այլ պարտավորություններ	32,753	188,327
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	648,693	817,306

Ծանոթագրություն 28. «Կանոնադրական կապիտալ»

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 2,333,338 հազ. դրամ, այն ներառում է 933,335 հատ սովորական բաժնետոմս 2500 դրամ անվանական արժեքով։ Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր առկա չեն։ Հաշվետու ժամանակաշրջանում կանոնադրական կապիտալի ավելացում, կանոնադրական կապիտալի նվազում կապված հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի հաշվին չեն կատարվել։

Հաշվետու ժամանակաշրջանում վճարվել են 2,007 հազ. ՀՀ դրամ շահաբաժիններ։

Ներկայացնում ենք հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությանը նշանակալից մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկություններ։

Հազ. դրամ

Նշանակալից մասնակիցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակիցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
Սուրիասյան Սարիբեկ Ալբերտի	527,573	22.6	
Սուրիասյան Խաչատուր Ալբերտի	455,413	19.5	
Սուրիասյան Ռոբերտ Ալբերտի	357,598	15.3	
Սուրիասյան Էդուարդ Ալբերտի	49,040	2.1	
ՎԶԵԲ	466,670	20	Ֆինանսական

Ծանոթագրություն 29. «Սեփական կապիտալի այլ տարրեր»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն։

Ծանոթագրություն 30. «Պահուստներ, պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ պարտավորություններ

Բանկի իրավական պարտավորությունները՝ 31.03.2015թ. դրությամբ առկա չեն այնպիսի իրավական պարտավորություններ, որոնց գծով բանկը իրականացրել է պահուստավորում: Բանկն իր գործունեությունը ծավալուն է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում:

Բանկի հարկային պարտավորությունները՝ 31.03.2015թ. դրությամբ բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհարժեշտություն չկա:

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հողվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները

Հազ դրամ

	31.03.2015	31.12.2014
Զօգտագործված վարկային գծեր	1,834,230	1,973,894
Տրամադրված երաշխիքներ	370,269	350,643
Տրամադրված ակրեդիտիվներ	1,317,498	1,746,930
Նշված հողվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)		

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Հազ դրամ

Նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը	Արտարժույթին համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ
Մինչև 1 տարի		268,078
1-5 տարի		886,430
5 տարուց ավելի		253
Ընդամենը		1,154,761

Ծանոթագրություն 31. «Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ»

Ներկայացվող ծանոթագրության առումով բանկի հետ կապված անձինք են համարվում Բանկի դեկավարները, բանկի բաժնետերները և «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով նրանց հետ կապված անձինք:

Բանկի դեկավարներ են համարվում բանկի խորհրդի նախագահը, նրա տեղակալը և խորհրդի անդամները, գործադիր տնօրենը, նրա տեղակալները, գլխավոր հաշվապահը, նրա տեղակալը, ներքին առողջության դեկավարը, նրա անդամները, բանկի տնօրինության անդամները, ինչպես նաև բանկի տարածքային ստորաբաժանումների դեկավարները և կառուցվածքային ստորաբաժանումների դեկավարները՝ բանկի դեպարտամենտի, վարչության, բաժնի պետերը:

Բանկի հետ կապակցված կողմերի հետ գործարքները իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույթներից ելնելով:

Հազ դրամ

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	31.03.2015	31.12.2014
Սկզբնական մնացորդ	1,437,436	1,322,820

Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ	143,924	1,962,852
Բանկի բաժնետեր	41,608	181,606
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	74,077	1,559,193
Բանկի ղեկավար	25,910	191,833
Ղեկավարի հետ կապված անձ	2,328	30,221
	182,797	1,848,236
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր և փոխատվություններ		
Բանկի բաժնետեր	38,435	156,771
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	101,596	1,465,791
Բանկի ղեկավար	39,712	205,807
Ղեկավարի հետ կապված անձ	3,054	19,866
Վերջնական մնացորդը *	1,398,563	1,437,436

Հազ դրամ

Հողված	31.03.2015	31.03.2014
Տոկոսային եկամուտներ	47,931	43,762

Հազ դրամ

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ Մնացորդը 31.12.2014թ	Ցանկահանգ	Ժամկետային
Հաշվետու ժամանակաշրջանի /2015թ-ի 3 ամիսների/ ընթացքում ստացված գումարներ այդ թվում	11,557,570	2,572,240
Բանկի բաժնետեր	7,431,238	2,342,835
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	2,836,758	45,049
Բանկի ղեկավար	317,573	113,311
Ղեկավարի հետ կապված անձ	972,001	71,044
Հաշվետու ժամանակաշրջանի /2015թ-ի 3 ամիսների/ ընթացքում վճարված գումարներ այդ թվում	11,593,979	1,362,413
Բանկի բաժնետեր	7,483,222	1,235,727
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	2,940,347	15,677
Բանկի ղեկավար	311,674	94,802
Ղեկավարի հետ կապված անձ	858,736	16,206
Փախարժեքային տարրերություն (+/-)	(5,765)	(6,389)
Մնացորդը 31.03.2015թ	443,031	3,113,210
Տոկոսային ծախս 2015թ-ի -3 ամսվա կտրվածքով	535	55,230

Հազ դրամ

Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	31.03.2015	31.03.2014
Բանկի խորհրդին	30,360	30,360
Աշխատավարձ	30,360	30,360
Պարգևատրում	-	
Բանկի գործադիր մարմնին	41,591	43,571
Աշխատավարձ	41,591	43,371

Պարզեատրում	-	200
Բանկի ներքին առևիտին	19,212	19,018
Աշխատավարձ	19,212	19,018
Պարզեատրում		
Ընդամենը	91,163	92,949

Ծանոթագրություն 32. «Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ»

1)Վարկային ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Վարկային ռիսկը վարկի, հաշվարկված տոկոսի կամ դրանց մի մասի պայմանագրով սահմանված ժամկետներից ուշացնան կամ անվերադարձելիության հնարավոր վտանգն է՝ պայմանավորված վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացնան, գրավի արժեզրկման և նման այլ պատճառներով, որի արդյունքում բանկը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել:

2)Վարկային ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Բանկում մշակվել է վարկային ռիսկի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանություն, որը հնարավորություն է տալիս գնահատելու վարկի ռիսկայնությունը՝ հիմնվելով համապատասխան մոդելի հաշվարկների արդյունքների վրա: Զուգակցելով մաթեմատիկական և տնտեսագիտական հիմնավորումները՝ վարկային ռիսկի գնահատման մոդելն ապահովում է ռիսկի գնահատման համալիր մոտեցում, որի արդյունքում վերոհիշյալ մեթոդաբանությունը նպաստում է վարկի տրամադրման հիմնավորված որոշման կայացմանը՝ որպես էկզոգեն փոփոխականներ կիրառելով նաև էքսպերտային գնահատականները: Փոխառուի վարկունակության նախնական ուսումնասիրության ժամանակ բանկը բացահայտում է պոտենցիալ փոխառուի համապատասխանությունը բանկի վարկային քաղաքականությամբ սահմանված ընդհանուր չափանիշներին, որի դրական արդյունքի դեպքում կատարվում է վարկունակության գործոնների մանրամասն վերլուծություն:

3) մոդելների նկարագրությունը (առկայության դեպքում),

Ի հավելումն վերոհիշյալ մեթոդաբանության՝ վարկային ռիսկի գնահատման համար բանկում կիրառվում է նաև սրբես թեստերի մեթոդը, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շոկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի վնասների հաշվարկը:

Սրբես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ և յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում է բանկի վնասը: Վարկային ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շոկային սցենարները.

1. դասակարգված վարկերի $X\%-ի$ չափով դուրսգրումը,
2. կասկածելի վարկերի $Y\%-ի$ դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
3. ստանդարտ վարկերի $Z\%-ի$ դասակարգումը հսկվող վարկերի,
4. արտարժույթով ստանդարտ վարկերի $U\%-ի$ դասակարգումը հսկվող վարկերի,
5. խոշոր վարկառուի սննկացման հետևանքով վարկի անհուսալի դաշնալու սցենար,
6. ընդհանուր վարկերի $K\%-ի$ դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
7. հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային ամավարտ ժամկետային գործառնությունների $L\%-ի$ չափով վերափոխումը հաշվեկշռային հոդվածների,
8. առաջին (բացառությամբ կասկածելի դասակարգված), երկրորդ, երրորդ և յոթերորդ սցենարների միաժամանակ հանդես գալու սցենար,

որտեղ X, Y, Z, U, K, L-ը սցենարների պարամետրերն են (1-ից 100 թվեր են):

Սթրես թեստերը կրրածաս արդյուսքուս ուշվարկվուս ես սշվաս շուկայրս րրավրօապսերը ազդեցությունը Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության Ն1 նորմատիվների վրա, ինչպես նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերը, գնահատվում են նորմատիվների խախտման հնարավորությունը և չափերը, պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա համարները:

Հաշվարկվում են հնարավոր տարբեր սցենարների դեպքում (յուրաքանչյուր սցենարի պարամետրի տարբեր արժեքների համար) պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարները, որոնք օգտագործվում են նախորդ ժամանակահատվածների տվյալների հիման վրա մշակված հավանական սցենարների վերլուծման նպատակով: Առավել հավանական սցենարների վերլուծության միջոցով գնահատվում է վարկային պորտֆելի ռիսկայնությունը և իրականացվում են ռիսկի նվազագույն մակարդակի ապահովման ուղղված միջոցառումներ: Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության նորմատիվների վրա դասակարգված, կասկածելի, ստանդարտ և ընդհանուր վարկերի որոշակի տոկոսի դուրսգրնան սցենարների ազդեցության վերլուծությունում ներառված է նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերի որոշումը, որը հնարավորություն է տալիս գնահատել տվյալ օրվա դրությամբ նորմատիվների խախտման հավանականությունը (ռիսկը):

4) Վարկային ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,

Բանկը, իր վարկային պորտֆելը կառուցելիս, հաշվառում և վիճակագրություն է տանում վարկերի առանձին տեսակների կենտրոնացումների վերաբերյալ:

- ∨ ըստ տնտեսության ճյուղի,
- ∨ ըստ տարածաշրջանի,
- ∨ ըստ մեկ փոխառուի և նրա հետ փոխկապակցված անձանց,
- ∨ ըստ վարկերի ժամկետների,
- ∨ ըստ գրավների և այլն:

5) Վարկային ռիսկի կարգավորումը՝ վարկային ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզորացման ուղղությամբ աշխատանքները:

Բանկի որդեգրած վարկային քաղաքականությունը նպատակ է հետապնդում առավելագույնի հասցնել ներգրավված միջոցների, որպես վարկ տեղաբաշխման արդյունավետությունը՝ ապահովելով համապատասխան իրացվելիություն և ռիսկի դիվերսիֆիկացիա անհրաժեշտ եկամտաբերության պայմաններում:

Բանկի վարկային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է գործընթացը կարգավորող կանոնակարգերի և կարգերի միջոցով, որոնք սահմանում են վարկառուին ներկայացվող պահանջները, վերջինիս վարկունակությունը գնահատող համապատասխան չափանիշները, վարկի ապահովվածության գնահատումը, գրավի իրացվելիության վերլուծությունը, խոշոր վարկերի տրամադրման սահմանափակումը, արտաքին միջավայրի փոփոխությունների կանխատեսումը, վարկային մոնիթորինգը, հսկողությունը, վերահսկումը և այլն:

ՏՀԶԿ* - Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն

31.03.2015

Հազ դրամ

Դողվածի անվանումը	ԴԴ	ԱՊՀ Երկրներ	ՏՀԶԿ* Երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ Երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ուն	20,237,380				20,237,380
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	4,814,438	403,918	1,519,064	345,623	7,083,043
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշարձաններ	1,413				1,413
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	48,826,787		5,341		48,832,128
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	1,271,394		1,917		1,273,311
Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալուն	236,396				236,396
Հետզնան պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	5,092,465				5,092,465
Այլ ակտիվներ	50,536				50,536
Ընդամենը ակտիվներ	80,530,809	403,918	1,526,322	345,623	82,806,672
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հողվածներ	3,151,727				3,151,727
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.	18,593,751	2,473,430	4,936,015	10,560	26,013,756
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	47,849,299	301,697	182,548	112,664	48,446,208
Ընդամենը պարտավորություններ	66,443,050	2,775,127	5,118,563	123,224	74,459,964
Զուտ դիրք	14,087,759	(2,371,209)	(3,592,241)	222,399	8,346,708

31.12.2014

Հազ դրամ

Դողվածի անվանումը	ԴԴ	ԱՊՀ Երկրներ	ՏՀԶԿ* Երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ Երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ուն	20,600,018				20,600,018
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	2,662,767	611,314	2,384,299	2,499,433	8,157,813
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշարձաններ	8,825				8,825
Առևտրային նպատակով պահպող ֆինանսական ակտիվներ	54,263				54,263
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	52,094,693				52,094,693
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	47,561		1,917		49,478
Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալուն	227,439				227,439
Հետզնան պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	6,118,812				6,118,812

Այլ ակտիվներ	34,711				34,711
Ընդամենը պատկանող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	81,849,089	611,314	2,386,216	2,499,433	87,346,052
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	4,876,308				4,876,308
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.	14,331,303	2,481,046	5,431,767	66,547	22,310,663
Ակատմանը					
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	56,383,998	834,933	185,794	124,207	57,528,932
Ընդամենը պարտավորություններ	70,715,301	3,315,979	5,617,561	190,754	79,839,595
Զուտ դիրք	11,133,788	(2,704,665)	(3,231,345)	2,308,679	7,506,457

ՀՀ տարածքում տեղաբաշխված վարկերը ըստ ՀՀ
մարզերի տեղաբաշխվածության.

Հազ դրամ

ՀՀ մարզեր	31.03.2015	31.12.2014
Երևան	36,727,128	39,391,610
Արարատ	461,988	499,801
Արմավիր	1,414,173	1,534,102
Կոտայք	2,315,060	2,353,879
Շիրակ	1,000,103	1,143,281
Լոռի	1,142,180	1,206,497
Արագածոտն	3,390,737	3,524,081
Սյունիք	1,102,956	1,106,666
Տավուշ	278,008	300,262
Գեղարքունիք	461,793	483,229
Վայոց Ձոր	420,417	433,910
Արցախ	117,585	117,374
Ընդամենը	48,832,128	52,094,693

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվների
վերլուծությունը ըստ տնտեսության սեգմենտների և
ռիսկայնության.

Հազ դրամ

31.12.2014

Հազ դրամ

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ըստ տարածաշրջանների և ռիսկայինության

31.03.2015

Հազ դրամ

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
		Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ/Մի ջին ռիսկային	Կամացելի/ Բարձր ռիսկային
Վարկեր, այդ թվում՝					
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	47,942,174	674,417	132,863	77,333	3,406,315
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների)					401
Ոուսաստան					401
3. ՏՀՀԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների)	5,341				
Գերմանիա		5,341			-
4. Ոչ ՏՀՀԿ երկրների ռեզիդենտներին					
5. Ընդամենը	47,947,515	674,417	132,863	77,333	3,406,716

31.12.2014

Հազ դրամ

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
		Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ/Մի ջին ռիսկային	Կամացելի/ Բարձր ռիսկային
Վարկեր, այդ թվում՝					
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	51,460,588	419,524	158,586	55,994	3,438,778
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների)					401
Ոուսաստան					401
3. ՏՀՀԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների)					
4. Ոչ ՏՀՀԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների)					
5. Ընդամենը	51,460,588	419,524	158,586	55,994	3,439,179

Վարկային ռիսկի վերլուծություն

1-2) Վարկային պորտֆելի ապահովածության արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով բանկում վարկերը տրամադրվում են գրավի գնահատված արժեքի առավելագույնը 70%-80%-ի չափով և վարկի գծով հետագա մարումների դեպքում վարկ/գրավ հարաբերակցության գործակիցը նվազում է: Գրավադրվող գույքերի գնահատումը կատարվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից ՀՀ դրամով, վարկերը տրամադրվում են նաև արտարժույթով: Փոխարժեքային տատանումների և ժամկետանց վարկերի պարագայում կուտակված տույժերի հաշվին վարկառուի պարտավորությունների աճի հետևանքով գրավի արժեքի անբավարարության դեպքում բանկի ռիսկերը նվազանում է այն, որ համաձայն վարկային պայմանագրերի բանկը իրավունք ունի բավարարել իր վարկային պահանջը վարկառուի բանկային հաշվում առկա դրամական միջոցների հաշվին, որից հետո պահանջել վարկային պարտքի բռնագանձում դատական կարգով:

Յարկ է նշել, որ վարկային պորտֆելում չապահովված վարկերը (առանց պահուստների) 31.03.2015թ-ի դրությամբ չեն գերազանցում վարկային պորտֆելի 8.38%-ը: Չապահովված վարկերի գերակշիռ մասը կազմում են «ՀԱՅԵԿՈՆՍՐԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում հաշիվների ակտիվ շարժ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկերը, որոնք ունեն կայուն դրամական հոսքեր: Մեծ տեսակարար կշիռ են կազմում նաև պլաստիկ քարտերի համար սահմանված վարկային գծերը: Այս վարկերի գծով ռիսկը փոքր է, քանի որ փոքր է մեկ հաճախորդին տրամադրվող վարկային գծերի սահմանաչափը, վարկառուները ապահովված են աշխատանքով, առանձին դեպքում առկա են հեղինակավոր կազմակերպությունների երաշխավորություններ:

3) Վարկային ներդրումները 31.03.2015թ-ի դրությամբ առանց պահուստների կազմել են 49.570.485 հազ. դրամ: Չաշխատող դասակարգված վարկերի ծավալը 31.03.2015թ-ի դրությամբ կազմել է 1.084.877 հազ. դրամ: Վարկային պորտֆելում հսկվող, ոչ ստանդարտ և կասկածելի վարկերի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 1.51; 0.34 և 0.34 տոկոս:

4) Վարկային պորտֆելի պահուստավորումը համապատասխանում է ՀՀՍՍ-ների պահանջներին:

5) 2015թ.1-ին եռամսյակում կնքված ռեպո գործարքների ծավալը (բացառությամբ երկարաձգումների) կազմել է 271 012 380 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 31 920 848 հազ. դրամ: Յակադարձ ռեպո գործարքների ծավալը 2015թ 1 - րդ եռամսյակում կազմել է 9 171 049 հազ. դրամ, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 9

6) «ՀԱՅԵԿՈՆՍՐԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը իրականացվում է անհրաժեշտ մասնագիտական գիտելիքներով օժտված և աշխատանքային փորձ ունեցող անձնակազմի կողմից: Մասնագետների ընդունելիությունը կատարվում է մրցութային կարգով հատուկ՝ մրցութային հանձնաժողովի կողմից: Մրցույթների մասին հայտարարությունները տեղակայվում են զանգվածային լրատվության միջոցներում և բանկի ինտերնետ կայքում:

7) Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու և առևտրային վարկերի գծով վարկային ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով վարկային նասնագետների կողմից իրականացվում է վարկառուի ֆինանսական գործունեության մասնամասն վերլուծություն: Վերլուծության նպատակով վարկի տրամադրման ստորաբաժանումների նասնագետները այցելում են հաճախորդի գործունեության վայր, վերլուծության համար օգտվելով ինչպես առկա հաշվետու փաստաթղթերից, այնպես էլ կազմելով հաշվեկշռի, եկամուտ-ծախսերի, դրամական հոսքերի, կապիտալի շարժի սեփական տարբերակները:

Բանկի նասնագետի կողմից կազմած հաշվեկշռը արտացոլում է իրավիճակը վերլուծության պահին՝ իրացվելի ակտիվներ /կանխիկ միջոցներ դրամարկղում, բանկային հաշիվներ, խնայողություններ/, դերիտորական պարտքեր /ստացվելիք գումարներ, ապրանքներ ճանապարհին, կատարված կանխավճարներ/, ապրանքանյութական պաշարներ /հումք, նյութեր, կիսաֆարիկատներ, ապրանքներ/, հիմնական միջոցներ /հաճախորդի գործունեության հետ կապված սարքավորումներ, ավտոմեքենաներ, անշարժ գույք և այլ գույք/:

Եկամուտ - ծախսերի հաշվետվությունը կազմվում է հաշվի առնելով հաճախորդի միջին ցուցանիշները՝ իրացում /միջինացված տվյալներ/, ապրանքի կամ ծառայությունների արժեք /հումքի, նյութերի ծախս, ապրանքների ինքնարժեք/, վերադիր ծախսեր /աշխատավարձ, վարձավճար, տրանսպորտային ծախսեր, կոմունալ ծախսեր, հարկեր և այլն/, այլ եկամուտներ, այլ ծախսեր, տրամդրվելիք վարկի և տոկոսների մարումներ:

Վերլուծության ժամանակ հաշվարկվում են հաճախորդի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այնպիսի տնտեսական ցուցանիշներն ու գործակիցները, ինչպիսիք են կապիտալի համարժեքության գործակից, իրացվելիության գործակից, շրջանառելիության գործակից, վերադիր, համախառն մարժա, մաքուր մարժա, իրացման ծավալների թույլատրելի իջեցման սահման, լրացուցիչ հաշվարկվում է նաև վարկի սպասարկման գործակից:

Վարկի գումարը տրամադրվում է միայն վարկառուի ֆինանսական վիճակը նշված ցուցանիշների համար սահմանված բանկի պահանջներին բավարարելու դեպքում, որոնք ամրագրված են վարկավորման գործընթացը սահմանող ներքին իրավական ակտերով:

Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով պարբերաբար իրականացվում է տրամադրված վարկերի մոնիթորինգ: Մոնիթորինգը իրականացվում է բանկի հատուկ ստորաբաժանման՝ վարկերի մոնիթորինգի բաժնի կողմից: Վարկերի ընթացիկ մոնիթորինգը անհրաժեշտության դեպքում իրականացվում է վարկային նասնագետների կողմից:

Կիրառվում է մոնիթորինգի երկու տեսակ՝

1. Փաստացի այցելությունների միջոցով մոնիթորինգ:

2. Հեռախոսային մոնիթորինգ:

Մոնիթորինգի ընթացքում բաժնի մասնագետների կողմից պարզաբանվում են հետևյալ խնդիրները՝

2. Տեղեկատվություն վարկառուի շուկայում դիրքի փոփոխության վերաբերյալ (նրանկիցներ, գնային

3. Ըստ փուլերի տրամադրվող վարկերի, ինչպես նաև գործող վարկերի առկայության դեպքում,

նախքան հերթական փուլի կամ նոր վարկի տրամադրումը, իրականացվում է նախկինում տրված վարկի մոնիթորինգ (Վերլուծություն):

4. Փոփոխություններ կապված մատակարարների, սպառողների կազմի, հումքի գների հետ:

5. Վարկառուի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այլ ցուցանիշներ:

Մոնիթորինգի ընթացքում վարկի ոչ նպատակային օգտագործման կամ վարկառուի կողմից բանկին ոչ ստույգ տեղեկատվություն ներկայացման դեպքերի բացահայտման ժամանակ փոլերով տրամադրվող վարկերի դեպքում կարող է դադարեցվել հետագա վարկավորումը կամ կարող է դադարեցվել վարկային պայմանագրի գործողությունը և իրականացվել վարկի, առևտրային նպատակով տրամադրված վարկային գծի և հաշվարկված տոկոսագումարների վաղաժամկետ մարում հիմք ընդունելով գրավի պայմանագրով վերապահված իրավունքները:

Գրավի գնահատումը իրականացվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից: Գույքերի գնահատումը արտացոլում է շուկայում առկա իրավիճակը՝ հաշվի առնելով գույքերի գների կանխատեսումը:

Հաճախորդների հետ կնքվող վարկային և գրավի պայմանագրերում առկա է դրույթ գույքերի պարտադիր ապահովագրության վերաբերյալ:

Դուրս գրված վարկերի հավաքագրումը իրականացվում է վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչության խնդրահարույց վարկերի բաժնի և անվտանգության վարչության կողմից համատեղ:

8) «ՀԱՅԵԿՈՆՈՍՐԱԾ» ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը ներառում է վարկային ռիսկերը հայտնաբերելու համար համապատասխան բոլոր ազդակները:

Վարկային ռիսկի կառավարումը Բանկում կատարվում է հետևյալ հիմնական ընթացակարգերով՝

1. Վարկավորվող օբյեկտի խելամիտ բացահայտման գործընթաց,
2. Վարկային փաստաթղթերի ստանդարտ փաթեթի հավաքագրում,
3. Վարկերի մոնիթորինգ,
4. Պրոբլեմային վարկերի մարման գործընթաց:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունքում բացահայտվում և գնահատվում է փոխառուի իրավունակությունը, վարկի նպատակը, փոխառուի վարկումակությունը և վարկի նարման աղբյուրները, փոխառուի հետ կապված անձանց գծով առկա ռիսկերի բացահայտում, փոխառուի վարկային պատմությունը, ձեռնարկատիրական գործունեություն ծավալելու փորձառությունը, դիրքը շուկայում, գրավի առարկայի համապատասխանությունը:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը նպաստում է նաև այն, որ բանկի կողմից վարկավորվող հաճախորդների գործունեությունը շատ դեպքերում փոխկապակցված է և բանկը հնարավորություն է ունենում ստուգելու հաճախորդի կողմից ներկայացվող տեղեկատվության ճշգրտությունը նրա հետ առնչվող /նատակարար, գնորդ կամ մրցակից հանդիսացող/ հաճախորդի կողմից ներկայացված տեղեկատվության հետ համեմատելու միջոցով:

Յունանիշ	Գումար	Յունանիշ	Գումար	Հարաբերություն
31.12.14թ				
Զաշխատող վարկեր	791,284	Ընդհանուր վարկեր	52,094,693	1.5%
31.03.15				
Զաշխատող վարկեր	1,084,885	Ընդհանուր վարկեր	48,832,128	2.2%
31.12.14թ				
Զաշխատող վարկերի պահուստ	157,180	Ընդհանուր կապիտալ	11,140,639	1.4%
31.03.15				
Զաշխատող վարկերի պահուստ	200,272	Ընդհանուր կապիտալ	10,946,386	1.8%
31.12.14թ				
Վարկերի գծով պահուստաֆոնդ	735,009	Ընդհանուր վարկեր	52,094,693	1.4%
31.03.15				
Վարկերի գծով պահուստաֆոնդ	738,357	Ընդհանուր վարկեր	48,832,128	1.5%
31.12.14թ				
Հնարավոր կորուստների պահուստ	735,009	Զաշխատող վարկեր	791,284	92.9%
31.03.15				
Հնարավոր կորուստների պահուստ	738,357	Զաշխատող վարկեր	1,084,885	68.1%
31.12.14թ				
Դուրս գրումներ - Փոխհատուցումներ	-14,736	Միջին ընդհանուր վարկեր	45,199,915	0.0%
31.03.15				

Դուրս գրումներ - Փոխհատուցումներ	-46,944	Միջին ընդհանուր վարկեր	48,832,128	-0.1%
31.12.14թ				
Փոխհատուցումներ	103,929	Վարկերից կորուստ	- 14,736	-705.3%
31.03.15				
Փոխհատուցումներ	20,004	Վարկերից կորուստ	- 46,944	-42.6%
31.12.14թ				
Ըստույթի ծածկման գործակից = (զուտ գործառնական եկամուտներ + պահուստի ստեղծման ծախսեր)	1,152,089	Վարկերից զուտ կորուստ	-14,736	-7818.2%
31.03.15				
Ըստույթի ծածկման գործակից = (զուտ գործառնական եկամուտներ + պահուստի ստեղծման ծախսեր)	-26,637	Վարկերից զուտ կորուստ	-46,944	56.7%
31.12.14թ				
Վարկային ռիսկով ճշգրտված զուտ տողոսային մարժա = (տողոսային եկամուտ-տողոսային ծախսեր-վարկերի գծով կոսրուստ)	4,253,290	Վարկային ներդրումներ	52,094,693	8.2%
31.03.15				
Վարկային ռիսկով ճշգրտված զուտ տողոսային մարժա = (տողոսային եկամուտ-տողոսային ծախսեր-վարկերի գծով կոսրուստ)	970,240	Վարկային ներդրումներ	48,832,128	2.0%
31.12.14թ				
Խոշոր փոխառություններ	16,405,341	Կապիտալ	11,140,639	147.3%
31.03.15				
Խոշոր փոխառություններ	16,141,590	Կապիտալ	10,946,386	147.5%

Ծուկայական ռիսկ

1) շուկայական ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Ծուկայական ռիսկը արտարժութային, տոկոսադրույքի և գնային ռիսկն է, որը հետևանք է համապատասխանաբար՝ փոխարժեքի, տոկոսադրույքների և կապիտալի գործիքների գների տատանման:

2) շուկայական ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Արտարժութեային ռիսկ

Արտարժութային ռիսկի և դիրքերի կառավարման արդյունավետության գնահատում :

Արտարժութային ռիսկի գնահատման VAR մոդելի հաշվարկներն իրականացվում են օրական կտրվածքով, որոնց համար հիմք են հանդիսանում արտարժույթների փոխարժեքների նախորդ ժամանակահատվածի տվյալների ժամանակային շարքերը և արտարժութային դիրքերի վերաբերյալ տվյալները: Որպես առանձին արտարժութային դիրքի գծով ռիսկի բնութագրիչ դիտվուն է առաջիկա մեկ (տաս) օրվա համար փոխարժեքների տատանման հետևանքով վերագնահատման վնասի հնարավոր առավելագույն մեծությունը տրված հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի հաշվարկներն իրականացվել են 99% հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի շրջանակներում հաշվարկվում է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների կոռելյացիոն մատրիցը, որի հիման վրա իրականացվում է արտարժութային դիրքերից առաջացող հնարավոր առավելագույն ընդհանուր վնասի (արտարժութային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի ռիսկի) գնահատում:

Հաշվետու եռամյակի արդյունքներով միջին օրական հնարավոր առավելագույն վնասն (արտարժութային ռիսկը) ըստ առանձին արտարժութային դիրքերի և արտարժութային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի, 99% հուսալիության պայմաններում կազմել է.

Հազ
դրամ

Հաշվետու ժամանակաշրջան	USD	GBP	EUR	CHF	CNY	AED	RUB	GEL	XAU	XAG	Համախա ռն ՎԱՐ
2014թ. I եռ.	774.48	32.63	124.91	221.38	120.63	245.70	500.73	161.51	17.76	0.00	1,228.42
2015թ. I եռ.	9,389.19	46.23	378.84	1,501.98	0.00	1,652.05	964.38	304.78	6.28	0.00	10,231.74
աճ/նվազում	8,614.71	13.59	253.93	1,280.60	-120.63	1,406.35	463.65	143.27	-11.49	0.00	9,003.32

Ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

31.03.2015

Հազ դրամ

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ	12,070,482	7,356,999	809,899	20,237,380
Կենտրոնական բանկում				
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	443	970	-	1,413
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	3,497,277	3,188,263	397,503	7,083,043
Առևտրային նպատակով պահպող ֆինանսական գործիքներ				-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	24,060,526	24,771,602		48,832,128
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	1,273,311			1,273,311
Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում	236,396			236,396
Հետգննան պայմանագրով գրավադրված արժեթղթեր	5,092,465			5,092,465
Այլ ակտիվներ	19,644	30,883	9	50,536
Ընդամենը ակտիվներ	46,250,544	35,348,717	1,207,411	82,806,672
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	15,858,664	10,146,028	9,064	26,013,756
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	22,299,088	25,483,556	663,564	48,446,208
Ստորադաս փոխառություն	1,205,523			1,205,523
Առևտրային նպատակով պահպող ֆինանսական պարտավորություն	23,067	-		23,067
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	64,519			64,519
Վճարվելիք գումարներ	52,775			52,775
Հետաձգված հարկային պարտավորություն				-
Այլ պարտավորություններ	620,732	22,364	4,470	647,566

Ընդամենը պարտավորություններ	38,918,845	35,651,948	677,098	75,247,891
Զուտ դիրք	7,331,699	(303,231)	530,313	7,558,781

31.12.2014

Հազ դրամ

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական բանկում	10,929,663	9,094,462	575,893	20,600,018
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	443	8,382	-	8,825
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	1,642,645	5,751,538	763,630	8,157,813
Առևտրային նպատակով պահպող ֆինանսական գործիքներ	54,263	-	-	54,263
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվություններ	29,150,426	22,944,267	-	52,094,693
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	49,478	-	-	49,478
Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում	227,439			227,439
Հետգննան պայմանագրով գրավադրված արժեթղթեր	6,118,812			6,118,812
Այլ ակտիվներ	19,949	14,744	18	34,711
Ընդամենը ակտիվներ	48,193,118	37,813,393	1,339,541	87,346,052
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	14,123,061	8,143,012	44,590	22,310,663
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24,639,929	32,388,828	500,175	57,528,932
Առևտրային նպատակով պահպող պարտավորություն	19,659	-	-	19,659
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	116,061			116,061

Վճարվելիք գումարներ	52,781			52,781
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-			-
Այլ պարտավորություններ	645,451	44,412	126,189	816,052
Ընդամենը պարտավորություններ	39,596,942	40,576,252	670,954	80,844,148
Զուտ դիրք	8,596,176	(2,762,859)	668,587	6,501,904

* «I խմբի արտարժույթի» կազմը հետևյալն է. ԱՄՆ դոլար, Անգլիական ֆունտ ստեղլինգ, Եվրո, Շվեյցարական ֆրանկ, Ուկրաինական դրամ, Ռուսական ռուբլի, Չինական յուան, ՄԱԷ դիրխամ:

** «II խմբի արտարժույթի» կազմը հետևյալն է. ՌԴ ռուբլի, Վրացական լարի, Չինական յուան, ՄԱԷ դիրխամ:

Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի փոփոխման ռիսկի գնահատում:

Դիմքալանսի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ բանկի 2015թ. Ի եռամսյակի միջին կուտակային դիսբալանսը (տոկոսադրույթի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքը) դրական է՝ 944,826.0 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի -2,962,301.0 հազ. դրամի դիմաց՝ բացարձակ արժեքով նվազելով 2,017,475.0 հազ. դրամով կամ 68.1%-ով, այսինքն՝ բանկը միջին հաշվով 2015թ. Ի եռամսյակուն զգայուն է եղել ըստ ակտիվների: Միջին կուտակային դիսբալանսը 2015թ. Ի եռամսյակում, նախորդ եռամսյակի համեմատ, բացարձակ արժեքով աճել է 145,115.0 հազ. դրամով կամ 18.1%-ով:

Տոկոսադրույթի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցության միջին գործակիցը 2015թ. Ի եռամսյակում, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, աճել է 7.0 տոկոսային կետով՝ կազմելով 101.6%՝ 2014թ. Ի եռամսյակի 94.6% միջին արժեքի դիմաց, այսինքն 2015թ. Ի եռամսյակուն միջին հաշվով տոկոսադրույթի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվները կազմել են տոկոսադրույթի փոփոխության նկատմամբ զգայուն պարտավորությունների 101.6%-ը:

Ակտիվների դյուրացիան 2015թ. Ի եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 1.20 տարի (2014թ.-ի Ի եռամսյակի վերջի 0.732 տարվա դիմաց՝ աճելով 0.468 տարով կամ 63.9%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (1.229 տարի) նշված ցուցանիշը նվազել է 0.029 տարով կամ 2.36%-ով:

Պարտավորությունների դյուրացիան 2015թ. Ի եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.379 տարի (2014թ.-ի Ի եռամսյակի վերջի 0.420 տարվա դիմաց՝ նշված ցուցանիշը 0.041 տարով կամ 9.76%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.358) նշված ցուցանիշն աճել է 0.021 տարով կամ 5.87%-ով:

Դյուրացիայի ճեղքվածքը 2015թ. Ի եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.845 (2014թ.-ի Ի եռամսյակի վերջի 0.355-ի դիմաց՝ աճելով 0.49-ով կամ ավելի քան 2.38 անգամ: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.890) նշված ցուցանիշը նվազել է 0.045-ով կամ 5.06 %-ով:

Փոփոխվող տոկոսադրույթով ակտիվներ և պարտավորություններ

31.03.15 թ

Հազ դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.- ների նկատմամբ, այդ թվում՝												
- վարկեր				2,039,742			1,135,659		224,456			
Ընդամենը	-	-	-	2,039,742	-	1,135,659	-	224,456	-	-	-	-
Զուտ դիրք	-	-	-	(2,039,742)	-	(1,135,659)	-	-224,456	-	-	-	-

31.12.14 թ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.- ների նկատմամբ, այդ թվում՝												
- վարկեր				1,773,711			1,928,705		243,763			
Ընդամենը	-	-	-	1,773,711	-	1,928,705	-	243,763	-	-	-	-
Զուտ դիրք	-	-	-	(1,773,711)	-	(1,928,705)	-	-243,763	-	-	-	-

Ներկայացվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ 31.03.2015թ.		Նախորդ ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ 31.12.2014թ.	
	Դրամ	Արտարժույթ	Դրամ	Արտարժույթ
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			-	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	14.66	4.69	24.54	4.69
- միջքանկային վարկեր	0.00	4.69	0.00	4.69
- միջքանկային ռեայո	14.79	0.00	26.70	0.00
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	18.85	12.80	20.45	12.80
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար նատչելի արժեթղթեր	14.70		14.33	
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	12.84	5.94	17.60	5.53
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	5.72	4.76	4.12	4.69

3) մոդելների նկարագրությունը

Արտարժութային ռիսկը

Արտարժութային ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի տատանման հետևանքով վերագնահատումից հնարավոր առավելագույն վնասն է, որը գնահատվում է ինչպես ըստ առանձին արտարժույթների, այնպես էլ բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների ողջ փաթեթի (այսուհետ՝ փաթեթ) համար:

Արտարժութային ռիսկի չափման գնահատման համար կիրառվում է միջազգային պրակտիկայում ընդունված VAR (Value at Risk) մեթոդը (մոդելը), որի միջոցով հաշվարկվում է ինչպես առանձին արտարժույթի տեսակների (արտարժութային դիրքերի), այնպես էլ ամբողջ փաթեթի համար հնարավոր առավելագույն վնասի չափը (տրված հուսալիությամբ): Դամաձայն VAR մեթոդի հնարավոր առավելագույն վնասի չափը հաշվարկվում է արտարժութային բաց դիրքերի և փոխարժեքների տատանումը բնութագրող ժամանակային շարքերի հիման վրա: Բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների համար հաշվարկված մեկօրյա VAR-երի հիման վրա գնահատվում են 10-օրյա VAR-երի արժեքները՝ առանձին արտարժույթների և ընդհանուր փաթեթի համար:

Հնարավոր առավելագույն վնասի հաշվարկը հնարավորություն է տալիս բանկին գնահատել իր արտարժութային գործունեության արդյունավետությունը՝ հաշվի առնելով կորուստ կրելու ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը, կառավարել արտարժութային դիրքերը՝ ելնելով հնարավոր առավելագույն կորուստների չափից, անհրաժեշտության դեպքում սահմանափակելով արտարժութային դիրքերի ծավալները:

Բանկի արտարժութային քաղաքականությունը միտված է արտարժութային դիրքերի արդյունավետ կառավարման ապահովմանը՝ գուգակցելով այն արդարացված ռիսկի մակարդակի հետ, իսկ նորմատիվների հաշվարկման ժամանակ հաշվարկվում է արտարժութային ռիսկի հաշվարկման ստանդարտ մերութաբանության համաձայն :

Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույթների փոփոխման բացասական ազդեցության հնարավորությունն է բանկի գուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

Տոկոսադրույթի ռիսկի գնահատումն իրականացվում է «Տոկոսադրույթի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մոդելի» («GAP մոդել») և «Դյուրացիայի մոդելի» կիրառմամբ, որոնք հնարավորություն են տալիս գնահատել տոկոսադրույթի փոփոխության ազդեցությունը բանկի գուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

GAP ցուցանիշը (ճեղքվածքը) հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույթի փոփոխման նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերություն: Դաշվարկներն իրականացվում են յուրաքանչյուր ամիս՝ առաջիկա 3 ամիսների ընթացքում գուտ տոկոսային եկամտի վրա տոկոսադրույթի փոփոխության ազդեցության գնահատման համար:

Սույն մոդելի շրջանակներում կատարվում են հետևյալ ենթադրությունները.

1. դիտարկվող ժամանակահատվածում ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը և ծավալները մնում են անփոփոխ, այսինքն՝ մարված ակտիվները և պարտավորությունները կրկին տեղաբաշխվում և ներգրավվում են, բայց արդեն նոր գործող տոկոսադրույթներով,

2. տոկոսադրույթների վերանայումը կատարվում է յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի միջնակետում,
3. տարբեր մարման ժամկետայնությամբ բոլոր ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույթները փոփոխվում են միևնույն չափով, այսինքն՝ տեղի է ունենում ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության կորերի գուգահեռ տեղաշարժ:

Բանկի զգայունությունը տոկոսադրույթի նկատմամբ գնահատվում է «ճեղքվածքի հարաբերակցություն» ցուցանիշի միջոցով (GAP/ASSETS), որը հաշվարկվում է ակտիվների և պարտավորությունների կումուլյատիվ ճեղքվածքը հարաբերությունը ակտիվներին:

Դյուրացիայի մոդելի դեպքում գնահատվում է տոկոսադրույթի փոփոխության ազդեցությունը կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

Այս մոդելի շրջանակներում նախ հաշվարկվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների պորտֆելների դյուրացիաները (միջին կշռված ժամկետայնությունները), այնուհետև, վերջիններիս հիման վրա՝ կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների (ապագա հոսքերի) ներկա արժեքների փոփոխությունների (պայմանավորված տոկոսադրույթի տատանմանը) տարերությունը: Կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխության գնահատման համար հաշվարկվում է դյուրացիայի ճեղքվածքը,

որն արտացոլում է բանկի ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների անհամապատասխանության աստիճանը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների ապագա հոսքերի միջին կշռված ժամկետայնությունների անհամապատասխանությունը: Դյուրացիայի ճեղքվածքի մեջ արժեքը վկայում է տոկոսադրույթների ռիսկի մակարդակի բարձր լինելու մասին: Դյուրացիայի ճեղքվածքի ցածր մակարդակի պահպանումը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների միմյանց մոտ արժեքների ապահովումը, հանգեցնում է տոկոսադրույթի ռիսկի հեջավորման (կապիտալի տնտեսական արժեքի՝ տոկոսադրույթների փոփոխության նկատմամբ կայունության):

Մշտապես ուսումնասիրվում են փոփոխուն տոկոսադրույթների տատանումները և դինամիկան, գնահատվում է դրանց հավանական փոփոխությունների ազդեցությունը բանկի փոփոխուն տոկոսադրույթով ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

Տոկոսադրույթի ռիսկի նվազեցման նպատակով ապահովվում է տոկոսադրույթի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքի (կուտակային դիսբալանսի) և դյուրացիայի ճեղքվածքի պահպանումը ռիսկի ընդունելի սահմաններում: Յաշվի առնելով տոկոսադրույթների փոփոխման ընդհանուր միտվածությունը և կիրառելով մշակված նորելերը՝ միջոցառումներ են ձեռնարկվում ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալային և ժամկետային արդյունավետ հարաբերակցությունների ապահովման ուղղությամբ:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը որևէ բորսայում (ներում) ցուցակված, բանկի հաշվեկշռում շուկայական ընթացիկ գներով արտացոլվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով Բանկի կողմից ֆինանսական կորուստներ կրելու վտանգն է՝ պայմանավորված հնչեան տվյալ կապիտալի գործիքի և դրա թողարկողի, այնպես էլ շուկայում շրջանառվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների ընդհանուր տատանումների հետ կապված գործոններով (տվյալ կապիտալի գործիքի գծով երկար կամ կարծ դիրքի առկայության պայմաններում):

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում.

V ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում,

V հնարավոր կորուստների գնահատում,

V հեջավորման գործիքների կիրառում,

V ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ կապիտալի գործիքներով գործառնության տեսակի, ըստ դիլերի, ըստ թողարկողի, stop-loss) սահմանում,

V կապիտալի գործիքների փաթեթի բազմազանեցում (դիվերսիֆիկացիա)` ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Իրացվելիության ռիսկ

1) **Իրացվելիության ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը**

Իրացվելիությունը բանկի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջությամբ և սահմանված ժամկետներում կատարման հնարավորությունն է:

Իրացվելիության ռիսկը հավանականությունն է, որ բանկն ի վիճակի չի լինի ճիշտ ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջներն առանց լրացուցիչ կորուստներ կրելու, ինչը բացասաբար կազմի բանկի շահույթի և/կամ կապիտալի վրա:

2) Իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման համար կիրառվում են՝ սրբես թեստերի մեթոդ, որը ենթադրում է դիտարկվող տարրեր շոկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի իրացվելիության նորմատիվների խախտման հնարավորության բացահայտում և դրանց չափերի հաշվարկ և ժամկետայնության ճեղքածքների մեթոդ, որը ենթադրում է իրացվելիության ցուցանիշների հաշվարկ, որոնց միջոցով իրականացվում է նաև իրացվելիության կառավարման որակի գնահատում:

Սրբես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ: Յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում են բանկի նորմատիվների խախտման չափերը:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շոկային սցենարները.

1. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
2. իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
3. բոլոր ցանկանաց պարտավորությունների 25%-ի ետ պահանջում,
4. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ և բոլոր ցանկանաց պարտավորությունների 25%-ի միաժամանակ ետ պահանջում,
5. Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների X%-ի ժամկետից շուտ և բոլոր ցանկանաց պարտավորությունների Y%-ի ետ պահանջում (ընդ որում դիտարկվում են սցենարի երեք մակարդակ՝ մեղմ, միջին և խիստ, որոնք իրենցից ներկայացնում են ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների (ժամկետից շուտ) և բոլոր ցանկանաց պարտավորությունների համապատասխանաբար 10, 15 և 20 տոկոսի միաժամանակ ետ պահանջման իրավիճակները):

Բացահայտվում է Եշված իրավիճակների հանդես գալու պայմաններում իրացվելիության Ն21 և Ն22 նորմատիվների խախտման հնարավորությունը և հաշվարկվում են դրանց խախտման չափերը: Նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերի հաշվարկումը հնարավորություն է տալիս ստանալ բանկի իրացվելիության ռիսկի հստակ գնահատականներ՝ վերլուծելով ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջման և ցանկանաց պարտավորությունների ետ պահանջման ազդեցությունը նորմատիվների վրա և գնահատելով վերջիններիս խախտման հավանականությունը:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման ժամկետայնության ճեղքածքների մեթոդաբանությունը հնարավորություն է տալիս գնահատել և վերլուծել բանկի իրացվելիության ռիսկը, ինչպես նաև բանկի կողմից վարվող քաղաքականությունը իրացվելիության բավարար մակարդակը պահպանելու համար: Այդ նպատակով բացահայտվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքածքները, հաշվարկվում են իրացվելիության ցուցանիշները և գնահատվում է բանկի իրացվելիության կառավարման որակը: Իրացվելիության գնահատման սույն մեթոդաբանությունը կատարվում է ակնթարթային, մինչև 90 օր կուտակային և ընդհանուր (մինչև մեկ տարի կուտակային) իրացվելիությունների տարանջատում, ինչպես նաև դիտարկվում են իրացվելիության ցուցանիշների ժամանակային շարքերը բանկի իրացվելիության կառավարման որակի գնահատման համար:

3) Իրացվելիության ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական

Իրացվելիության ռիսկի գնահատում:

2015թ-ի 1 եռամսյակի ընթացքում ակնթարթային իրացվելիության և մինչև 90 օր կուտակային իրացվելիության ցուցանիշներն աճել են համապատասխանաբար 19.56 և 11.78 տոկոսային կետով, իսկ ընդհանուր (մինչև 1 տարի կուտակային) իրացվելիության ցուցանիշը՝ նվազել 0.48 տոկոսային կետով:

Նորմածի անվանումը	Զայխասող		Մարմանը մնացել է					Ամժամկետ	Ընդամենը	
	Ժամկետային	Ժամկետանց	Ցպահանջ	Մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6	6 ամսից մինչև	1-ից մինչև 5	5 տարուց		
Ավտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացողներ ՀՀ ԿԲ-ում			19,967,382	-	-	-	-	-	270,000	20,237,382
Թանկարժե մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ			1,413							1,413
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	1,946,563	4,807,305	-	-	-	-	329,175	7,083,043
Արևորային նպատակով պահպող ֆինանսական ակտիվներ										-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	550,632	58,121		10,102,516	3,196,889	4,918,209	24,135,009	5,870,752	-	48,832,128
Արժեքթեր, այդ թվում - առևտորային նպատակով պահպող - վաճառքի համար մատչելի - մինչև մարման ժամկետը պահպող - ռեպո համաձանագրով վաճառված				448,482	286,670	502,018	1,178,691	3,900,437	285,875	6,602,173
Այլ պահանջներ				50,287		248	-	-		50,535
Պայմանագրային պահանջներ**										-
Ընդամենը	550,632	58,121	21,915,358	15,408,590	3,483,559	5,420,475	25,313,700	9,771,189	885,050	82,806,674
Այլ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով	73,605	13,236	9,006,827	8,027,849	1,651,334	1,828,593	10,979,799	3,653,152	114,322	35,348,717
II խմբի արտարժույթով	-	-	1,174,045	33,364	-	-	-	-	-	1,207,409
Այլ թվում՝										
Փոկիոնվոր տոկոսադրույթներով										-
Ֆիրսված տոկոսադրույթներով	550,632	58,121	229,319	14,930,629	3,473,687	5,388,391	25,094,740	9,771,189	285,875	59,782,583
Անտոկոս			21,686,039	477,961	9,872	32,084	218,960	-	599,175	23,024,091
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	384,530	14,707,273	4,612,434	1,755,395	4,328,724	224,890	508	26,013,754
Պարտավորությունների հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	-	-	21,936,412	8,939,866	7,064,526	9,142,276	1,222,657	138,985	1,484	48,446,206
- ցանկանաց պահանջներ	-	-	20,866,697	45,727		2,246	21,055	-	1,484	20,937,209
- ժամկետային պահանջներ	-	-	-	8,894,139	7,064,526	9,140,030	1,201,602	138,985		26,439,282
- այլ	-	-	1,069,715					-	-	1,069,715
Արևորային նպատակով պահպող պարտավորություն			23,067							23,067
Ստորադաս փոխառություններ									1,205,523	1,205,523
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն						64,519				64,519
Վճարվելի գումարներ			52,775							52,775
Հետաձգված հարկային պարտավորություն										-
Այլ պարտավորություններ	-	-	526,019	115,544	2,765	3,242	-	-	-	647,570

Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	-	-	-	71,424	1,345,615	435,378	1,601,900	58,259	9,423	3,521,999
Պայմանագրային պարտավորություններ										-
Ընդամենը	-	-	22,922,803	23,762,683	11,679,725	10,965,432	5,551,381	363,875	1,992	75,247,891
Այդ թվում՝										-
I խմբի արտարժույթով	-	-	7,420,699	9,306,612	9,423,201	8,122,259	1,274,874	104,303	-	35,651,948
II խմբի արտարժույթով	0	0	382,448	78,044	33,152	182,024	1,429	-	-	677,097
«Խոշոր» պարտավորություններ				8,326,253	64,185	37,337	1,990,784			10,418,559
Այդ թվում՝										-
Փոփոխվող տոկոսադրույթներով				2,039,742	1,135,659	224,456				3,399,857
Ֆիրսված տոկոսադրույթներով	-	-	10,755,093	21,214,264	9,290,162	10,673,897	3,539,542	363,875	-	55,836,833
Անոնքուս	-	-	12,167,710	508,677	1,253,904	67,079	2,011,839	-	1,992	16,011,201
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	550,632	58,121	(1,007,445)	(8,354,093)	(8,196,166)	(5,544,957)	19,762,319	9,407,314	883,058	7,558,783
Այդ թվում՝										-
I խմբի արտարժույթով	73,605	13,236	1,586,128	(1,278,763)	(7,771,867)	(6,293,666)	9,704,925	3,548,849	114,322	(303,231)
II խմբի արտարժույթով	-	-	791,597	(44,680)	(33,152)	(182,024)	(1,429)	-	-	530,312
Փոփոխվող տոկոսադրույթների համար	-	-	-	(2,039,742)	(1,135,659)	(224,456)	-	-	-	(3,399,857)
Ֆիրսված տոկոսադրույթների համար	550,632	58,121	(10,525,774)	(6,283,635)	(5,816,475)	(5,285,506)	21,555,198	9,407,314	285,875	3,945,750
Կուտակային իրացվելության ճեղքվածք	550,632	608,753	(398,692)	(8,752,785)	(16,948,951)	(22,493,908)	(2,731,589)	6,675,725	7,558,783	

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան 31.12.2014

Հազ դրամ

Հողվածի անվանումը	Չաշխատող		Սարմանը մնացել է					Ամժամկետ	Ընդամենը	
	Ժամկետային	Ժամկետանց	Ցպահանջ	Մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6	6 ամսից մինչև 1-ից մինչև 5	5 տարուց			
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ					ամիս	12 ամիս	տարի	ավելի		
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացողներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	19,330,019	-	-	-	-	-	1,270,000	20,600,019
Թանկարժե մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ			8,825							8,825
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	0	0	3,106,199	4,721,539	-	9	-	-	330,066	8,157,813
Առևտրային նպատակով պահպող ֆինանսական ակտիվներ			54,263							54,263
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	399,874	29,509		7,889,731	7,108,072	5,712,295	25,055,489	5,899,723	-	52,094,693
Արժեքթղթեր, այդ թվում՝				104,696	-	60,014	2,315,930	3,638,171	276,918	6,395,729
- առևտրային նպատակով պահպող										-
- վաճառքի համար մատչելի									276,918	276,918
- մինչև մարման ժամկետը պահպող										-
- ռեպո համաձայնագրով վաճառված			-	104,696	-	60,014	2,315,930	3,638,171	-	6,118,811
Այլ պահանջներ				34,711			-	-		34,711

Պայմանագրային պահանջմեր**											-
Ընդամենը	399,874	29,509	22,499,306	12,750,677	7,108,072	5,772,318	27,371,419	9,537,894	1,876,984	87,346,053	
Այդ թվում՝											
I խմբի արտարժույթով՝	65,226	6,370	11,996,622	5,238,380	4,765,853	2,361,557	10,000,185	3,379,200			37,813,393
II խմբի արտարժույթով՝	-	-	938,858	400,683	-	-	-	-	-	-	1,339,541
Այդ թվում՝											
Փոփոխվող տոկոսադրույթներով՝											-
Ֆիրսված տոկոսադրույթներով՝	399,874	29,509	63,099	11,854,760	7,108,072	5,772,318	27,371,419	9,537,894	1,876,984	64,013,929	
Անտոկոս	-	-	22,436,207	895,917							23,332,124
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Պարտավորությունների բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ՝	-	-	7,631,777	3,228,435	1,629,641	4,875,149	4,689,878	255,287	500	22,310,667	
Պարտավորությունների հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	-	-	27,800,555	10,386,932	6,692,719	11,481,216	1,014,745	151,513	1,253	57,528,933	
- ցանկանաց ավանդներ՝	-	-	26,574,457	36,876	12,762	2,246	21,055	-	1,253	26,648,649	
- ժամկետայն ավանդներ՝	-	-	4,039	10,350,056	6,679,957	9,732,040	993,690	151,513		27,911,295	
- այլ՝	-	-	1,222,059			1,746,930		-	-	2,968,989	
Առևտրային նպատակով պահպող պարտավորություն			19,659								19,659
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն						116,061					116,061
Վճարվելիք գումարներ՝			52,781								52,781
Հետաձգված հարկային պարտավորություն											-
Այլ պարտավորություններ՝	-	-	641,651	171,460	636	2,289					816,036
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ՝	-	-	-	221,670	110,653	2,047,293	1,607,145	75,206	9,499	4,071,466	
Պայմանագրային պարտավորություններ											-
Ընդամենը	-	-	36,146,423	13,786,827	8,322,996	16,474,715	5,704,623	406,800	1,753	80,844,137	
Այդ թվում՝											-
I խմբի արտարժույթով՝	-	-	10,294,267	10,320,998	5,687,137	12,915,449	1,243,472	114,929			40,576,252
II խմբի արտարժույթով՝	0	0	394,813	80,981	26,616	165,761	2,784	-	-		670,955
«Խոշոր» պարտավորություններ՝			4,649,772	7,284,368	301,105	30,227	2,017,090				14,282,562
Այդ թվում՝											-
Փոփոխվող տոկոսադրույթներով՝				1,773,711	1,928,705	243,763					3,946,179
Ֆիրսված տոկոսադրույթներով՝	0	0	12,811,784	11,804,470	6,380,901	14,479,487	5,683,568	406,800	-		51,567,010
Անտոկոս	-	-	23,334,639	208,646	13,390	1,751,465	21,055		1,753	25,330,948	
Զուտ իրացվելի իրավական ճեղքվածք՝	399,874	29,509	(13,647,117)	(1,036,150)	(1,214,924)	(10,702,397)	21,666,796	9,131,094	1,875,231	6,501,916	
Այդ թվում՝											-
I խմբի արտարժույթով՝	65,226	6,370	1,702,355	(5,082,618)	(921,284)	(10,553,892)	8,756,713	3,264,271	-		(2,762,859)
II խմբի արտարժույթով՝	-	-	544,045	319,702	(26,616)	(165,761)	(2,784)	-	-		668,586
Փոփոխվող տոկոսադրույթների համար՝				(1,773,711)	(1,928,705)	(243,763)	-	-	-		(3,946,179)
Ֆիրսված տոկոսադրույթների համար՝	399,874	29,509	(12,748,685)	50,290	727,171	(8,707,169)	21,687,851	9,131,094	1,876,984	12,446,919	
Կուտակային իրացվելի իրավական ճեղքվածք՝	399,874	429,383	(13,217,734)	(14,253,884)	(15,468,808)	(26,171,205)	(4,504,409)	4,626,685	6,501,916		

Ծանոթագրություն 33. «Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն»

Բանկում առկա չեն կապիտալի մակարդակի նկատմամբ սահմանված ներքին պահանջներ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից բանկերի համար սահմանված է ռիսկով կշռված ակտիվների նկատմամբ 12 % ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 5,000,000 հազ. դրամ գումարով: Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար սահմանված նորմատիվային պահանջները:

Ներկայացնում ենք հաշվեկշռային կապիտալի կառուցվածքը.

	Դադ դրամ	
	31.03.2015	31.12.2014
Կանոնադրական կապիտալ	2,333,338	2,333,338
Պահուստներ՝	5,529,398	5,665,843
Գլխավոր պահուստ	5,405,133	5,405,133
Վերագնահատման պահուստներ	124,265	260,710
Չբաշխված շահույթ (վճաս)	3,050,574	3,105,129
Ընդամենը կապիտալ	10,913,310	11,104,310

Ներկայացնում ենք ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված հիմնական տնտեսական նորմատիվների հաշվարկման համար կիրառվող հիմնական և ընդհանուր կապիտալները կապիտալի համարժեքության ցուցանիշները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ ըստ ամիսների, համեմատելով այդ ցուցանիշները նորմատիվային պահանջների հետ.

Հազ դրամ

2015թ.	Նորմատիվների հաշվարկին մասնակցող						
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	8,961,578	315,720	9,277,298	64,010,658	1,100,894	12.68	12
Փետրվար	8,850,801	317,154	9,167,955	63,430,008	1,031,514	12.73	12
Մարտ	8,834,583	566,517	9,401,100	63,851,005	923,726	13.14	12

Հազ դրամ

2014թ.	Նորմատիվների հաշվարկին մասնակցող						
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	8,240,862	1,046,908	9,287,770	53,052,950	1,118,598	14.89	12
Փետրվար	7,905,841	983,126	8,888,967	53,826,057	1,103,906	14.10	12
Մարտ	7,834,785	826,813	8,661,598	55,481,270	1,067,818	13.45	12
Ապրիլ	7,965,916	883,500	8,849,416	57,029,273	1,104,906	13.36	12
Մայիս	7,857,777	943,233	8,801,010	56,716,308	1,101,716	13.36	12
Հունիս	7,996,041	935,523	8,931,564	57,068,163	1,114,029	13.46	12
Հուլիս	8,084,207	880,048	8,964,255	59,237,113	1,119,714	13.07	12
Օգոստոս	8,172,644	870,684	9,043,328	60,133,106	1,104,177	13.04	12
Սեպտեմբեր	8,302,696	897,073	9,199,769	60,896,835	1,080,444	13.16	12
Հոկտեմբեր	8,423,559	1,031,867	9,455,426	62,589,111	1,110,873	13.16	12
Նոյեմբեր	8,424,647	1,073,194	9,497,841	64,545,616	1,104,644	12.88	12
Դեկտեմբեր	8,957,704	338,037	9,295,741	65,080,651	1,005,343	12.65	12

Ներկայացնում ենք ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի և նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ հաստատված Կանոնակարգ 2-ի ռիսկի կշիռների.

Հազ դրամ

31.03.2015թ. դրությամբ

Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական աստոր	Անավարտ ժամկետային գործառն.	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	31,679,372			-
10%	3,155,357			315,536
20%	1,103,896			220,779
30%	1,657,528			497,258
50%	1,726,507	16		863,262
75%	7,946,725	67,130		6,010,391
100%	21,070,926	250,288		21,321,214
110%	310,974	40,552		386,678.60
150%	20,711,246	1,027,077	21,627	32,639,925
Ընդամենը	89,362,531	1,385,063		62,255,044

Հազ դրամ

31.12.2014թ. դրությամբ

Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական	Անավարտ ժամկետային գործառն.	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	31,358,342			-
10%	1,580,518			158,052
20%	1,531,625			306,325
30%	1,719,379			515,814
50%	2,309,211	15		1,154,613
75%	8,743,185	149,603		6,669,591
100%	25,902,212	343,793		26,246,005
110%	130,126	33,066		179,511.20
150%	19,043,406	861,537		29,857,415
Ընդամենը	92,318,004	1,388,014		65,087,325

Ծանոթագրություն 34. «Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք»

Ներկայացնում ենք ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՀՀՍՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ, բացահայտումը և ներկայացումը» պահանջների համաձայն.

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը այն գումարն է, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը մարզել իրազեկ և պատրաստական կողմերի միջև «պարզած ձեռքի հեռավորության» գործադրի ընթացքում:

ՀՀ պետական գանձապետական և ՀՀ ԿԲ արժեթղթերի իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնաճշումների հիման վրա:

31.03.15թ. դրությամբ ֆինանսական գործիքի յուրաքանչյուր դասի իրական արժեքի գնահատման ժամանակ Բանկի կողմից օգտագործվել են հետևյալ մեթոդներն ու գնահատումները.

Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական Բանկում .

Այս կարճաժամկետ գործիքների համար հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտորեն արտացոլում է նրանց իրական արժեքը:

Հաճախորդներին տրված վարկեր ու փոխատվություններ, պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ.

Վարկային պորտֆելի իրական արժեքը կախված է պորտֆելի յուրաքանչյուր դասի շրջանակներում առանձին վարկի վարկային և տոկոսադրույթային առանձնահատկություններից: Վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդի գնահատումը հաշվի է առնում վարկերի տարրեր դասերին բնորոշ ռիսկերը, ինչը հիմնված է այնպիսի գործոնների վրա, ինչպիսիք են տնտեսական այն ճյուղի իրավիճակը, որտեղ գործում է յուրաքանչյուր փոխառուն, յուրաքանչյուր փոխառուի տնտեսական իրավիճակը և ձեռք բերված երաշխիքները: Հետևաբար վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդը այն գեղչի ճշգրիտ գնահատականն է, որն արտացոլում է վարկային ռիսկի ազդեցությունը:

Ներգրաված միջոցներ բանկերից ու այլ ֆինանսական կազմակերպություններից.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

Հաճախորդների ավանդներ և բանկային հաշիվներ.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

31.03.15թ. դրությամբ բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով:

Ծանոթագրություն 35. «Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 36. «Ապահանաչում»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 37. «Գրավադրված ակտիվներ»

31.03.15թ. դրությամբ բանկը գրավադրված ակտիվներ չունի

Ծանոթագրություն 38. «Ընդունված գրավ»

31.03.15թ. դրությամբ առկա չեն գրավ ընդունված ակտիվներ, որոնք բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

Ներկայացնում ենք բանկի կողմից գրավ ընդունված ակտիվները և երաշխավորությունները իրենց համապատասխան վարկային ներդրումների հետ, առանց հաշվի առնելու պահուստի գումարները.

Հազ դրամ

Գրավի տեսակ	31.03.2015		31.12.2014	
	Վարկի գումար	Գրավի գումար	Վարկի գումար	Գրավի գումար
Անշարժ գույք	21,059,672	88,983,250	21,856,511	88,874,550
Ավտոմեքենա	4,442,464	14,562,425	4,808,107	14,707,935
Սարքավորում	149,385	339,463	153,205	356,433
Պատրաստի արտադրանք	297,246	1,108,045	540,929	1,108,045
Երաշխավորություն	13,567,550	56,316,336	13,853,270	55,923,304
Դրամական միջոցներ	549,046	663,400	707,627	1,029,181
Ուկյա իրեր	5,331,215	6,225,732	5,665,566	6,379,519
Ստանդարտ ուկի	17,161	31,755	28,701	38,741
Պետ. արժեթղթեր				
ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-	-	-
Այլ արժեթղթեր	-	-	-	-
Այլ գրավ	2,309	10,825	3,081	12,988
Գրավ առկա չէ	4,154,437		5,212,704	
Ընդամենը	49,570,485	168,241,231	52,829,701	168,430,696

Ծանոթագրություն 39 «Պարտավորությունների չկատարում/խախտում»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս

Բանկի վարչության նախագահ

Ա. Նալջյան

Գլխավոր հաշվապահ

Դ. Ազատյան

Վավերացման ամսաթիվը 20 Ապրիլ 2015թ.